

GDAŃSK

Raport
z realizacji
Programu
Operacyjnego

**INTEGRACJA
SPOŁECZNA
I AKTYWNOŚĆ
OBYWATELSKA**

2022

**Raport z realizacji
Programu Operacyjnego
III. Integracja Społeczna
i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok**

Spis treści

Wprowadzenie	3
Dokumenty strategiczne Gdańska	3
Czemu służy podsumowanie?	3
Z czego składa się raport?.....	3
Wypowiedź Koordynatora na temat programu	5
Fakty i liczby	6
Działania podjęte w 2021 roku w związku z pandemią COVID-19	7
Działania podjęte w 2021 roku w ramach realizacji celów operacyjnych	10
Cel operacyjny III.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób	10
Cel operacyjny III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich.....	18
Cel operacyjny III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej.....	21
Cel operacyjny III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z miastem	25
Cel operacyjny III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej.....	28
Cel operacyjny III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej	31
Cel operacyjny III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną	39
Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska [2015-2021]	44
Cel III.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób	44
Cel III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich	46
Cel III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej.....	47
Cel III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z Miastem	49
Cel III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej	50

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

Cel III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej	51
Cel III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną.....	52

Wprowadzenie

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w Mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, takie jak: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, **Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska**, Kultura i Czas Wolny, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, Infrastruktura, Mobilność i Transport oraz Przestrzeń Publiczna.

Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad systematycznym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, jak również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się na analizie działań prowadzonych w różnych obszarach życia Miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i wzmacniać aktywność obywatelską.

Godny podkreślenia jest fakt, że realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, że przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa, mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

Z czego składa się raport?

Wprowadzenie. Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawę do zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2022 roku przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

W pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **Fakty i liczby** odnoszące się do wybranych zagadnień odzwierciedlających procesy związane z integracją społeczną i aktywnością obywatelską.

Ze względu na uwarunkowania związane z wybuchem konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy w kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **Działania podjęte w 2022 r. na rzecz uchodźców z Ukrainy**, które zostały wprowadzone w obszarze integracji społecznej i aktywności obywatelskiej.

Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **Działań podjętych w 2022 roku w ramach realizacji celów operacyjnych** Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowanych jest siedem celów operacyjnych wskazanych w obszarze integracji społecznej i aktywności obywatelskiej. Wiele podejmowanych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów Operacyjnych, co w tekście zostało odnotowane jako powiązania z innymi Programami.

Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **Wskaźniki realizacji celów operacyjnych**. Wartości wskazane za lata 2016–2022 umożliwiają dokonanie analizy zmian, jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań, interwencji i projektów.

Wypowiedź Koordynatora na temat programu

Gdańsk od lat jest miastem dynamicznie rozwijającym się gospodarczo, inwestującym w infrastrukturę i podejmującym szereg działań na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców. W ostatnich latach zmniejsza się liczba osób wykluczonych społecznie, doświadczających skrajnego ubóstwa, bezrobotnych mieszkańców, ograniczony został problem głodu biednych dzieci oraz bezdomności ulicznej. Polityka społeczna, w tym wsparcie rodzin i rozwiązywanie problemów społecznych, jest jednym z kluczowych priorytetów miasta. Przed służbami polityki społecznej stoi wiele nowych wyzwań, jak postępujące starzenie się społeczeństwa, programy zdrowia psychicznego, zadłużenia, migracje, rewitalizacja obszarów zdegradowanych, wspieranie rodzin, dostarczanie oferty wysoce profesjonalnych, zindywidualizowanych. Gdańsk pragnie budować społeczeństwo obywatelskie z silnymi, aktywnymi społecznościami lokalnymi, solidarne i otwarte, ludzi realizujących swoje pasje, działających bezinteresownie na rzecz innych.

Koordinator Programu

Maria Maślak

Zastępca Dyrektora do spraw Programów i Projektów Społecznych, Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

Opiekun merytoryczny Programu

Monika Chabior

Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska do spraw rozwoju społecznego i równego traktowania

Zespół Programowy

Sylwia Betlej

Barbara Borowiak

Agnieszka Huelle

Dawid Jastrzębski

Ewa Kamińska

Marcin Męczykowski

Ewa Pielak

Magdalena Skiba

Grzegorz Szczuka

Agnieszka Wróbel

Michał Zorena

Fakty i liczby

- 3 tys. osób otrzymało w 2022 roku bezpośrednie wsparcie psychologiczne w ramach Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
Źródło: Urząd Miejski w Gdańsku
- 18 550 gdańszczanek i gdańszczan posiadało Kartę Dużej Gdańskiej Rodziny w 2022 roku
Źródło: Urząd Miejski w Gdańsku
- 509 projektów zgłoszono w Budżecie Obywatelskim w 2022 roku, z czego 305 projektów przeszło do głosowania
Źródło: Urząd Miejski w Gdańsku
- 15 rodzin wspierających zostało powołanych w 2022 roku w ramach Gdańskiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej Źródło: Urząd Miejski w Gdańsku
Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku
- 105,9 mln zł w 2022 roku przekazało Miasto Gdańsk na dotacje dla organizacji pozarządowych w trybach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz w ustawie o zdrowiu publicznym (o 29,9 mln zł więcej niż w 2021 roku)
Źródło: Urząd Miejski w Gdańsku
- 283 tys. osób posiadało konto w systemie Gdańskiej Karty Mieszkańca w 2022 roku (o 27 tys. osób więcej niż w 2021 roku)
Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna
- 10 kolejnych mieszkań przeznaczono na cele Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w 2022 roku
Źródło: Urząd Miejski w Gdańsku
- 259 lokali z zasobów gminy zostało udostępnionych na preferencyjnych warunkach organizacjom pozarządowym w 2022 roku
Źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

Działania podjęte w 2022 roku na rzecz uchodźców z Ukrainy

Po rozpoczęciu pełnoskalowej agresji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. powstał **program „Gdańsk pomaga Ukrainie”** (GPU). Wybuch wojny stał się kolejnym bodźcem do działania pomocowego, w którym nie mogło zabraknąć wsparcia wolontariuszy. Program powstał z inicjatywy i przy współpracy Miasta Gdańska, Fundacji Gdańskiej oraz Regionalnego Centrum Wolontariatu w Gdańsku. Następnie do programu sukcesywnie włączały się inne gdańskie organizacje pozarządowe. Celem GPU było niesienie realnej pomocy uchodźcom z Ukrainy uciekającym do Gdańska przed wojną. Program skupiał działania wolontariuszy o zróżnicowanych kompetencjach, kwalifikacjach oraz umiejętnościach. Wolontariusze działali między innymi przy obsłudze centrum informacyjno-koordynacyjnego i tłumaczeniach, świadczyli wsparcie psychologiczne, prawne, medyczne, opiekuńcze dla dzieci, wspierali działania transportowe, działali w magazynach z żywnością, środkami chemiczno-higienicznymi, odzieżą, obsługiwali infolinię itp.

Na rzecz uchodźców z Ukrainy w obszarze integracji społecznej w 2022 r. realizowano następujące przedsięwzięcia:

- Przyjęcie przez Radę Miasta Gdańska Uchwały nr XLVIII/1203/22 z dnia 31 marca 2022 roku **w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym** na terytorium tego państwa – pozwoliło na ogłoszenie „Zaproszenia do składania ofert na realizację zadań w celu pomocy obywatelom Ukrainy”. Wraz ze zmianami uchwał ogłaszano kolejno „Zaproszenie nr 2 do składania ofert na realizację zadań w celu pomocy obywatelom Ukrainy” i „Zaproszenie nr 3 do składania ofert na realizację zadań w celu pomocy obywatelom Ukrainy”. Zaproszenia były skierowane do organizacji pozarządowych. Zakres zadań opisany w warunkach szczegółowych do Zaproszeń obejmował: organizację działań pomocowych i informacyjnych, prowadzenie działań pomocowych w postaci lokalnych punktów kontaktu udzielających wsparcia rzeczowego dla obywateli Ukrainy, organizację zbiórek żywności, koordynację sieci wolontariatu w celu pomocy obywatelom Ukrainy, organizację i prowadzenie działań wspierających integrację w lokalnych społecznościach i samoorganizację obywateli Ukrainy, organizację poradnictwa prawnego i psychologicznego, aktywizację społeczną i zawodową obywateli Ukrainy, organizację wakacyjnej opieki nad dziećmi oraz wsparcie edukacji systemowej. W ramach zaproszeń podpisano z organizacjami pozarządowymi 20 umów, których zakres obejmował pozyskiwanie, magazynowanie i dystrybucję pomocy żywnościowej dla potrzebujących uchodźców z Ukrainy, doradztwo zawodowe i szkolenia dla uchodźców, wsparcie zawodowe i prawne na rzecz uchodźców, darmowe lekcje języka polskiego, wsparcie ukraińskich dzieci z gdańskich klas przygotowawczych, aktywizację społeczną i zawodową obywateli Ukrainy oraz organizację lokalnych punktów kontaktu i integracji ulokowanych w różnych dzielnicach miasta. Działania były prowadzone do 31 grudnia 2022 roku.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- Projekt **„Gdańsk Pomaga Ukrainie”** w zakresie alokacji uchodźców – pozyskano 12 obiektów hotelowych, w których schronienie znalazło blisko 900 osób, wdrożono system rezerwacyjny w kwaterach prywatnych (dla 1377 osób) oraz komercyjnych obiektach hotelowych; zorganizowano 2-miesięczny program nauki języka polskiego (udział wzięło w nim 400 osób).
- Uruchomiono **punkty take & go**, w których uchodźcy mogli bezpłatnie odebrać odzież i obuwie, chemię gospodarczą i kosmetyki – odbieranie towarów odbywało się na podstawie kart wydawanych przez Miasto Gdańsk, przysługujących każdej osobie z Ukrainy, która wjechała do Polski po 24 lutego 2022 r.
- W siedzibie **Gdańskiego Centrum Świadczeń** przy ul. Kartuskiej 32/34 powstał swoisty punkt wsparcia dla obywateli Ukrainy, którzy znaleźli schronienie w Gdańsku. Dotychczasowa funkcja sali obsługi mieszkańców została poszerzona o stanowiska obsługi Wydziału Spraw Obywatelskich UMG. Dzięki takiemu rozwiązaniu obywatele Ukrainy mogli w tym samym miejscu uzyskać numer PESEL oraz skorzystać ze świadczeń oferowanych przez GCS. Rola punktu była niezwykle istotna szczególnie w początkowym okresie konfliktu. Dla wielu ukraińskich rodzin wizyta w punkcie to pierwszy kontakt z polską administracją, dlatego pracownicy GCS, UMG, strażnicy miejscy, tłumacze oraz wolontariusze nie ograniczali się jedynie do tego, co formalnie oferował punkt, lecz szerzej informowali o pomocy, jaką obywatele Ukrainy mogli uzyskać w innych miejscach. Obsługa obywateli Ukrainy była również dostępna w Zespole Obsługi Mieszkańców nr 4 przy ul. Wilanowskiej. Od połowy marca do końca grudnia 2022 roku osobom uciekającym przed wojną w Ukrainie nadano 23,6 tys. numerów PESEL.
- Włączenie **systemu kartowego „Gdańsk pomaga Ukrainie”** obejmującego rejestrację osób, zbieranie danych kontaktowych, analizę potrzeb, przyznawanie pakietów oraz wydawanie kart stanowiących identyfikator niezbędny do otrzymania pomocy rzeczowej na stadionie i w punktach dzielnicowych. W 2022 r. przyznano blisko 30,8 tys. pakietów „Gdańsk pomaga Ukrainie”, przekazano ponad 122,6 tys. zestawów pomocowych na podstawie sczytań kart i wysłano kilkanaście newsletterów w języku ukraińskim do około 4 tys. rodzin. Dodatkowo przekazano do ponad 3 tys. rodzin przeszło 13 tys. kart przedpłaconych od Fundacji Biedronki na łączną kwotę ok. 1,65 mln zł.
- **Gdańska Rada Imigrantów i Imigrantek** prowadziła intensywną działalność na rzecz uchodźców. Osobom, które nie znają języka polskiego na poziomie zaawansowanym, zapewniono dostęp do niezbędnych informacji dotyczących aktualnych wydarzeń. Jej członkowie udzielali również wsparcia w zakresie tłumaczenia dokumentów dla przybyłych do Gdańska obywateli Ukrainy.
- Wraz z **Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek (CWII)** realizowano program „Łapcie polski”, którego zadaniem jest rozwinięcie kompetencji językowych obcokrajowców mieszkających w Gdańsku. ECS i CWII prowadziły kolejną edycję Programu Praktyk Obywatelskich „Cześć” dla nowo przybyłych do miasta imigrantów.
- Polski rząd, Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zalegalizował na terytorium

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

Rzeczpospolitej Polskiej pobyt obywateli ukraińskich oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium RP. Zgodnie z ustawą o obywatelom Ukrainy zapewniono pomoc wojewodów i jednostek samorządu terytorialnego. Utworzono Fundusz Pomocy w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy Ukraińcom.

- W związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wzięli czynny udział w organizowaniu pomocy na rzecz uchodźców z tego kraju. Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska nr 497/22 z dnia 22 marca 2022 r. **został powołany interdyscyplinarny zespół koordynujący zadania w zakresie pomocy osobom napływającym z terytorium Ukrainy**, między innymi przeprowadzanie wywiadów z klientami, tworzenie diagnozy potrzeb i przygotowanie dyspozycji wsparcia, kierowanie po wsparcie do odpowiednich jednostek, koordynację pracy grupy lotnej do obsługi klientów w obiektach tymczasowego zakwaterowania oraz organizację procesu wypłaty świadczeń. Realizacja zadań zespołu wymagała ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi MOPR, przedstawicielami innych instytucji i organizacji.
- Koordynowano wsparcie psychologiczne dla osób z Ukrainy – w przestrzeni Domu Sąsiedzkiego Zakopiańka uruchomiono Lokalny Punkt Pomocy Rzeczowej oraz wprowadzono zajęcia nauki języka polskiego, angielskiego, animacje i integrację dla obywateli Ukrainy.
- W **Ośrodku Interwencji Kryzysowej (OIK)** objęto wsparciem psychologicznym blisko 3 tys. osób. Zatrudniono 2 psychologów z Ukrainy oraz interwenta do wsparcia socjalnego w miejscach zbiorowego zakwaterowania dla opiekunów tymczasowych, wsparcia osób/rodzin doznających przemocy w rodzinie oraz wsparcia dla pracowników socjalnych niepostępujących się językiem ukraińskim.
- **Rozszerzono działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK) o warsztaty i działania specjalistyczne** z zakresu przeciwdziałania i profilaktyki przemocy w rodzinach przebywających w Gdańsku, z uwzględnieniem rodzin ukraińskich. Przy zaangażowaniu podmiotów i służb uruchomiono interwencyjny telefon dla dzieci i młodzieży ukraińskiej doznającej przemocy i zaniedbań oraz uruchomiono i koordynowano bazę usług integracyjnych dla dzieci i młodzieży ukraińskiej przebywającej w Gdańsku. Ukraińscy pracownicy OIK brali udział w zewnętrznych interwencjach Policji w rodzinach ukraińskich w sytuacjach potrzeby wsparcia psychologicznego tych osób.
- Świadczone pomoc społeczną na rzecz 1,1 tys. rodzin uchodźczych z Ukrainy.
- Pieczę nad małoletnimi obywatelami Ukrainy przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiedzialnych za nich osób dorosłych powierzono, zgodnie z prawem, opiekunom tymczasowym. Na koniec 2022 r. opiekę nad 501 dziećmi przekazano 432 opiekunom. Zgodnie z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawował MOPR. Pracownicy socjalni zaangażowani byli w monitorowanie zapewnienia odpowiednich warunków

opieki i wychowania przez opiekunów. Monitorowanie rodzin z opiekunem tymczasowym z uwagi na migrację odbywało się we współpracy z innymi podmiotami, np. Strażą Graniczną czy sądami.

- W ramach wolontariatu zorganizowano akcje pomocowe, między innymi „**Paczka dla potrzebujących**” – dzięki której uchodźcom z Ukrainy przekazywano dary od społeczności lokalnej i firm (z akcji skorzystało 140 kobiet), „**Kobieta kobiecie – akcja Torebka**” – w ramach akcji zebrano i przekazano 300 kobietom z Ukrainy torebki wypełnione akcesoriami dla kobiet (kosmetyki, artykuły higieniczne, ozdoby). W ramach CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu) przekazano 100 rodzinom z Ukrainy odzież, a 60 Ukrainkom – pakiety z kosmetykami i słodyczami.

Działania podjęte w 2022 roku w ramach realizacji celów operacyjnych

Cel operacyjny III.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób

- **Model Integracji Imigrantów** – określa politykę miasta wobec nowych mieszkańców pochodzących z różnych regionów świata. Umożliwia imigrantom lepszą integrację w nowych warunkach społecznych, prawnych i kulturowych, jest szansą na wykorzystanie ich potencjału dla rozwoju Gdańska. Działania realizowane w 2022 r. to między innymi:
 - **Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek (CWII)** – kontynuowało działalność w ramach projektu „Witamy w Gdańsku 2.0” – udzielano porad konsultantów pobytowych i prawnika, zapewniano wsparcie w realizacji ustawowych programów integracyjnych dla uchodźców, prowadzono bezpłatne lekcje języka polskiego i aktywizacji zawodowej, wspierano także działania z zakresu wdrażania Modelu;
 - **Punkt Pomocy Cudzoziemcom** w Gdańskim Urzędzie Pracy (GUP);
 - **program „Gdańsk Lab”** skierowany do dzieci z doświadczeniem migracji, w którym prowadzono zajęcia integracyjno-edukacyjne. Przyczynił się do lepszej integracji uczniów oraz podniesienia ich aktywności obywatelskiej i włączania się w inne działania prowadzone w Gdańsku;
 - platforma współpracy na rzecz integracji i migracji w ramach **Unii Metropolii Polskich**;
 - zatrudnienie **dotychczasowych koordynatorów** do spraw dzieci z doświadczeniem migracyjnym, służących pomocą uczniom ze społeczności migranckiej [**Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja**];
 - kolejna edycja **Świetlicy letniej dla dzieci** proszących o datki, zagrożonych bezdomnością lub wykluczeniem społecznym;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- program "**Łatwo mówić**", którego zadaniem jest rozwinięcie kompetencji językowych obcokrajowców mieszkających w Gdańsku;
 - udzielano **kompleksowego wsparcia dla rodzin romskich** zamieszkujących w Gdańsku;
 - prowadzono kolejną edycję programu „CZEŚĆ!” dla nowych mieszkańców i mieszkanki Gdańska – imigrantów.
- **Model na rzecz Równego Traktowania** – program skierowany do wszystkich gdańszczan, którzy doświadczają dyskryminacji i gorszego traktowania wynikającego z cech tożsamości. Ma służyć budowaniu bardziej przyjaznego i bezpiecznego miasta dla wszystkich, bez względu na różnice płci, wieku, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy stopnia sprawności. W 2022 r. przeprowadzono następujące działania:
 - kontynuowano posługiwanie się listą pomocniczą dotyczącą **dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej, cyfrowej oraz społecznej** dla organizacji pozarządowych składających oferty w konkursach w obszarze działalności pożytku publicznego, która pomaga zaplanować projekty zgodnie z zasadami dostępności; wątkom dotyczącym dostępności przypisano również wysoką punktację w ocenie merytorycznej, a opisanie standardu minimum dostępności (zgodnie z ustawą o jej zapewnieniu) jest obowiązkowe dla organizacji pozarządowych;
 - prowadzono **20 projektów społecznych** na podstawie ofert na realizację przez organizacje pozarządowe zadania publicznego w obszarze upowszechniania wolności i praw człowieka, równych praw kobiet i mężczyzn oraz wspierania mniejszości etnicznych i narodowych, w które bezpośrednio zaangażowanych było ok. 3 tys. osób. Projekty te spełniały cele i rekomendacje Modelu między innymi przez takie działania, jak:
 - kontynuacja działalności **Gdańskiego Centrum Równego Traktowania** – bezpłatne wsparcie dla osób doświadczających dyskryminacji lub przemocy motywowanej uprzedzeniami;
 - **wsparcie prawne, psychologiczne i socjalne** dla kobiet doświadczających przemocy ze względu na płeć, grup rozwojowych i wzmacniających dla osób LGBT+ oraz grup wsparcia dla osób doświadczających mobbingu;
 - **szkolenia dla nauczycieli, dyrektorów szkół i specjalistów** zdrowia psychicznego dotyczące sytuacji i potrzeb dzieci doświadczających dysforii płciowej i dzieci LGBT+;
 - stworzenie **Poradnika Równego Traktowania** dotyczącego wielowyznaniowości i bezwyznaniowości w gdańskich szkołach;
 - pierwsza edycja Gdańskiego Funduszu Równości;
 - **III Forum Kobiet Sportu**;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- spektakl Teatru Forum dotyczący dzieci z doświadczeniem migracyjnym i bodyshamingu;
 - cykl warsztatów dotyczących równego traktowania nastolatków o szczególnych potrzebach;
 - **coaching dla matek powracających na rynek pracy**, warsztaty wzmacniające kompetencje wychowawcze rodziców, działania na rzecz godzenia życia rodzinnego i zawodowego, w tym na rzecz szerszego włączania ojców w życie rodzinne;
 - **działania integrujące społeczność** należące do mniejszości narodowych i etnicznych, w tym działania na rzecz Kaszubów i mniejszości ukraińskiej;
 - **gala Gdańskiej Nagrody Równości im. Pawła Adamowicza** za działalność na rzecz praw człowieka w 2021 r.;
- zaproponowano mieszkańcom i turystom **grę miejską „Różnorodny Gdańsk”**, która przybliżyła zróżnicowanie społeczności gdańskiej pod względem tożsamości i doświadczeń. W ostatnie weekend lipca w czasie Jarmarku Dominikańskiego w grę zagrało prawie 2 tys. osób;
 - współpracowano ze Stowarzyszeniem „Tolerado” przy tworzeniu **„Standardów usług miejskich przyjaznych dla osób LGBT+”** w trzech obszarach: pomocy psychologicznej, obsługi klienta i pomocy społecznej. Za opracowanie tych standardów Gdańsk został wyróżniony Nagrodą Karty Różnorodności w 2022 r. w kategorii DEI (różnorodność, równość i inkluzja) w samorządach;
 - przyznano **Gdańską Nagrodę Równości im. Pawła Adamowicza**, którą otrzymała Marta Magott, zaangażowana w organizacje marszów równości w Trójmieście;
 - współpracowano w zespole roboczym **Komisji Równych Szans i Praw Człowieka** przy Związku Miast Polskich wokół standardu **Miast Praw Człowieka**. Podsumowanie doświadczeń Gdańska we wdrażaniu standardu ukazało się w publikacji Miasta praw człowieka. Inspiracje, dobre praktyki, narzędzia.
- Działania na rzecz seniorów:
 - **wspierające aktywność – między innymi Gdański Fundusz Senioralny** (konkurs na inicjatywy dla grup nieformalnych oraz projekty dla organizacji pozarządowych), wydarzenia w ramach Gdańskich Dni Seniora 2022, Festiwal Pracy i Aktywności Seniora 2022, konkursy Aktywni Seniorzy 2022 oraz Pomorska Olimpiada Wiedzy Obywatelskiej „Senior Obywatel”;
 - **integrujące środowisko seniorów** – między innymi Parada i Piknik Seniora, organizowane od 2018 r. z okazji Dnia Godności Osób Starszych (wydarzenie to promuje obecność seniorów w przestrzeni publicznej oraz ich aktywny udział w życiu społecznym, buduje więzi międzypokoleniowe, upowszechnia wiedzę na temat dostępnych form pomocy w sytuacjach kryzysowych oraz zwraca uwagę na problem pozbawiania godności i należytego szacunku ze względu na wiek); cykliczne spotkania liderów klubów i kół seniora organizowane przez Urząd Miejski

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

w Gdańsku; budowanie wzajemnych relacji w ramach współpracy z Radą Seniorów w Gdańsku;

- **z zakresu profilaktyki zdrowotnej** – kontynuacja projektów „Trzeci Wiek w Zdrowiu”, „Koszyk Edukacyjny – Zdrowie Seniora”, „Gdańska Koperta Życia”, Gdańskiego Samorządowego Systemu Teleopieki Domowej; **[Powiązanie z Programem Operacyjnym II. Zdrowie Publiczne i Sport]**
- **z zakresu bezpieczeństwa** – kontynuowano współpracę z Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych, a także z Warszawskim Instytutem Bankowości oraz Związkiem Banków Polskich w ramach Porozumienia o Partnerstwie i Współpracy pod nazwą „Edukacja ekonomiczna dzieci, młodzieży, studentów i seniorów – współpraca sektora finansowego z jednostkami samorządu terytorialnego”;
- **z zakresu aktywności artystycznej osób starszych** – między innymi VI Gdański Konkurs Poetycki oraz koncert galowy w ramach projektu „Benefis Dojrzałości”, Gala Aktywności Senioralnych – koncert połączony z wystawą prac plastycznych seniorów; koncert międzypokoleniowy „My dla Niepodległej”;
- **wspierające aktywność fizyczną osób starszych** – projekt Gdańskiego Ośrodka Sportu „Aktywuj się” oraz zajęcia sportowe organizowane dzięki środkom z Gdańskiego Funduszu Senioralnego i zajęcia w ramach Gdańskich Dni Seniora 2022;
- **działania komunikacyjno-informacyjne** – przygotowanie informatora Gdańsk dla Seniorów 2022 w wersji drukowanej oraz online, zawierającego informacje oraz ofertę dla osób starszych, ich opiekunów i rodzin; obsługa specjalnego adresu e- mail: seniorzy@gdansk.gda.pl; prowadzenie zakładki na stronie internetowej miasta adresowanej seniorom;
- **przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu** – szkolenie cyfrowe dla seniorów dające szansę poprawy komunikacji między członkami grup senioralnych, w tym Rady Seniorów w Gdańsku czy klubów i kół seniora, jak również usprawnienia komunikacji z UMG. Szkolenia cyfrowe miały również na celu umożliwienie prowadzenia działalności grup z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa jej członków w sytuacji koniecznych lockdownów;
- **wspierające kompetencje liderów grup nieformalnych** – szkolenia związane z treningami pamięci i technikami liderowania, które miały na celu wzmocnienie psychiczne członków grup senioralnych po okresie pandemii i wyposażenie liderów w wiedzę wspierającą ich w prowadzeniu klubów i kół seniora;
- **„Złota rączka dla seniora”** – bezpłatne drobne usługi naprawcze dla osób powyżej 70. roku życia, które nie mogą lub nie potrafią samodzielnie dokonać naprawy. Wykonano 1178 usług naprawczych w ramach 935 zleceń dla 858 osób;
- **Centrum Pracy Seniorek i Seniorów** – filia Gdańskiego Urzędu Pracy jest ukierunkowana na aktywizację zawodową, edukacyjną i kulturalną dojrzałych

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

mieszkańców Gdańska. W 2022 r. doradcy Centrum objęli usługą 599 nowych klientów, co pozwoliło na rozbudowanie bazy danych do 2432 seniorów. Pracownicy przeprowadzili 3603 konsultacje doradcze z klientami zainteresowanymi podjęciem pracy w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy. W 2022 r. Centrum zarejestrowało łącznie 1542 oferty zatrudnienia na 1610 wolnych miejsc pracy. Odnotowano o 49% więcej ofert zatrudnienia oraz o 43% więcej miejsc pracy w porównaniu z rokiem 2021. W wyniku działań promocyjnych Centrum w 2022 r. pozyskało o 140% więcej ofert rekrutacyjnych, a także o 130% więcej miejsc pracy. Odnotowano 250 podjęć pracy – jest to wynik o ponad 80% wyższy niż w roku poprzednim. 2022 rok pokazał, że po blisko 2 latach pandemii – a co za tym idzie, licznych ograniczeniach w działaniach Centrum Pracy Seniorek i Seniorów – sytuacja się ustabilizowała, a zainteresowanie usługami Centrum jest coraz większe.

- **Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego** – w 2022 r. zrealizowano 27 projektów, których odbiorcami było ponad 24 tys. osób, a niemal 3 tys. z nich otrzymało bezpośrednie wsparcie (terapię indywidualną, terapię grupową, konsultację specjalistyczną, możliwość udziału w zajęciach warsztatowych). Budowanie świadomości społecznej na temat osób borykających się z zaburzeniami psychicznymi jako zagrożonych wykluczeniem społecznym odbywa się także dzięki działaniom informacyjno-edukacyjnym wpływającym na proces asymilacji tych osób w społeczeństwie. Ponadto w ramach projektu „Jestem – wsparcie psychologiczne w środowisku szkolnym” przeprowadzono: 531 sesji psychoterapii indywidualnej, 1224 konsultacje dla uczniów, 1033 konsultacje dla rodziców, dwie edycje Szkoły dla Rodziców oraz udzielono wsparcia nauczycielom (konsultacje indywidualne, warsztaty tematyczne i superwizje). W kampanii Gdańska Akademia Rodzica, skoncentrowanej na wzmacnianiu kompetencji rodzicielskich, nagrano i udostępniono 9 pogadank psychoedukacyjnych dla rodziców i opiekunów, uwrażliwiających ich na potrzeby dzieci i młodzież oraz trudności spotykające ich w różnych sferach (odbiorcami pogadank były 1793 osoby). **[Powiązanie z Programem Operacyjnym II. Zdrowie Publiczne i Sport]**
- **„Gdański model deinstytucjonalizacji usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi”** – aby utrzymać trwałość tego zakończonego 2 lata wcześniej projektu, w 2022 r. prowadzono środowiskowy dom samopomocy (ul. Nowe Ogrody 35), mieszkania wspomagane (ul. Strzelecka, ul. Górka) i Klub Integracji Społecznej (ul. Nowe Ogrody 35).
- **„Testowanie gdańskiego modelu wsparcia dorosłych osób z autyzmem” (OzA)** – projekt oferował kompleksową, wielodyscyplinarną i zindywidualizowaną pomoc przez zapewnienie dostępu do szerokiego wachlarza usług społecznych, zawodowych, edukacyjnych i medycznych dorosłym osobom z autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną zamieszkującym na terenie Gdańska, a ponadto osobom z ich otoczenia oraz przedstawicielom podmiotów, instytucji i organizacji realizujących wsparcie. Testowanie modelu rozpoczęto w 2019 r., a zakończono we wrześniu 2022 r. Wsparciem

objęto 81 dorosłych osób z autyzmem. 208 osób podwyższyło swoje kompetencje zawodowe, z usługi wytchnieniowej i interwencyjnej skorzystało 38 beneficjentów, usługami asystenckimi zostały objęte 63 osoby, natomiast ze wsparcia w ramach treningów mieszkalnictwa skorzystało 21 osób.

Rycina 1. Uroczystość podpisania aktu erekcyjnego Nowej Wspólnoty Domowej dla Dorosłych Osób z Autyzmem. Fotograf: Dominik Paszliński / www.gdansk.pl

- **„Kompleksowe usługi społeczne realizacją prawa do niezależnego życia osób z niepełnosprawnością intelektualną” (OzNI)** – projekt ma na celu zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług społecznych przy wykorzystaniu instrumentów animacji środowiskowej i wolontariatu, a także rozwoju infrastruktury umożliwiającej realizację kompleksowego wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w Gdańsku. Testowanie modelu rozpoczęto w sierpniu 2022 r. Do udziału w projekcie zakwalifikowano 23 uczestników. W ramach pogłębionej diagnozy potrzeb określono formy pomocy oraz rozpoczęto bezpośrednie wsparcie uczestników. Wsparciem w zakresie działań wytchnieniowych objęto 4 OzNI, wobec których realizowane są usługi asystenckie, oraz 4 rodziców/opiekunów tych osób.
- **Gdańskie Fundusze** – to mechanizm, którego zadaniem jest pobudzanie aktywności społecznej gdańszczanek i gdańszczan oraz zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w inicjatywy podejmowane na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego w konkretnych dzielnicach miasta. W 2022 r. działało 8 funduszy: senioralny, młodzieżowy, sąsiedzki, sportowo-rekreacyjny, innowacji społecznych, równości, otwarty fundusz Instytutu Kultury Miejskiej oraz fundusz Europejskiej Stolicy Wolontariatu. Na realizację swoich inicjatyw grupy nieformalne mogły starać się o dofinansowanie w kwocie do 700 zł, natomiast organizacje pozarządowe – do 7 tys. zł.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

W ramach gdańskich funduszy wsparcie otrzymało 288 projektów. Dzięki Funduszowi Innowacji Społecznych „INNaczej” mieszkańcy Gdańska mogą uzyskać dofinansowanie w kwocie 10 tys. zł na realizację innowacyjnego projektu społecznego. Otrzymują również kompleksowe wsparcie w postaci konsultacji ze specjalistami, szkoleń czy działań mentoringowych.

- **Domy i kluby sąsiedzkie** – to działające na rzecz lokalnych społeczności centra aktywizujące mieszkańców i organizujące szereg wydarzeń, głównie o charakterze dzielnicowym, np. zajęcia dla młodzieży czy seniorów. Domy i kluby sąsiedzkie szybko zareagowały na kryzys wywołany wybuchem wojny w Ukrainie i włączyły się w pomoc uchodźcom z tego kraju osobom. Prowadzono punkty pomocowe, w których uruchomiono zbiórki żywności i ubrań. W działania na zasadzie wolontariatu włączyła się lokalna społeczność. Wybrane centra lokalne dołączyły do ogólnomiejskiej akcji „**Gdańsk pomaga Ukrainie**”. Kontynuowały też realizację programu teleopieki domowej dla seniorów oraz prowadziły punkty porad prawnych i obywatelskich. Mieszkańcy włączyli się wolontariacko w pomoc sąsiadom w codziennych czynnościach, co wpłynęło pozytywnie na wzmocnienie więzi społecznych i zawiązanie się nowych grup samopomocowych. Pracownicy i wolontariusze działający w domach i klubach sąsiedzkich zdobyli nowe kompetencje i wiedzę o mieszkańcach, przydatne w dalszej pracy ze społecznościami lokalnymi. W 2022 r. kontynuowano spotkania sieciujące dla operatorów centrów lokalnych. Podczas spotkań poruszano tematykę związaną z poszerzaniem roli centrów lokalnych w dzielnicach, a także rozpoczęto prace nad partycypacyjnym utworzeniem identyfikacji graficznej dla sieci domów i klubów sąsiedzkich. Każde ze spotkań odbywa się w innym domu lub klubie sąsiedzkim. W 2022 r. na terenie Gdańska funkcjonowały 22 centra lokalne, tj. 17 domów i 5 klubów sąsiedzkich w następujących dzielnicach i częściach miasta: Orunia-Święty Wojciech-Lipce (2), Śródmieście (5), Stogi, Nowy Port, Biskupia Górka, Brzeźno, Siedlce, Dolne Miasto, Piecki-Migowo, Przeróbka, Wrzeszcz Dolny (2), Wrzeszcz Górny (2), Przymorze Wielkie, Osowa, Chełm, Kokoszki, Ujeścisko-Łostowice oraz Oliwa (2).
- **Akcja Zima i Akcja Lato** – to oferta zajęć dla dzieci i młodzieży w okresach wolnych od nauki szkolnej. Podczas ferii zimowych, ze względu na panującą w kraju sytuację epidemiologiczną i w związku z wydawanymi rozporządzeniami Ministra Edukacji i Nauki, miasto nie organizowało wycieczek w placówkach oświatowych. Natomiast w czasie wakacji zajęcia dla dzieci organizowało 71 gdańskich szkół. Dodatkowe atrakcje przygotowały miejskie instytucje kultury, Gdański Ośrodek Sportu czy Pałac Młodzieży. Organizacją zajęć dla najmłodszych zajęły się instytucje miejskie oraz organizacje pozarządowe. **[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja]**
- **Karta Dużej Gdańskiej Rodziny** – ma na celu promowanie modelu rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku, umacnianie oraz wspieranie rodzin wielodzietnych przez większą dostępność skierowanych do nich usług, a także zwiększanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży z tych rodzin. Umożliwia bezpłatne korzystanie z komunikacji miejskiej oraz zapewnia ulgi w ofercie miejskich instytucji i podmiotów zewnętrznych. W kwietniu

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

2022 r. w systemie Gdańskiej Karty Mieszkańca wprowadzono Pakiet Dużej Gdańskiej Rodziny, oferujący pełną funkcjonalność Karty Dużej Gdańskiej Rodziny – w 2022 r. dodało go do swoich kont 7315 osób.

- **Gdańska Karta Mieszkańca** – projekt, dzięki któremu mieszkańcy posiadający plastikową kartę lub aplikację mobilną mogą korzystać z bogatej oferty miejskich instytucji oraz partnerów komercyjnych. W 2022 r. konto w systemie GKM posiadało 283 tys. osób (o 27 tys. więcej niż w 2021 r.), w tym 109 tys. osób korzystało z aplikacji mobilnej (o 41 tys. więcej niż w 2021 r.). W 2022 r. do listy partnerów Gdańskiej Karty Mieszkańca dołączyły między innymi Gdański Teatr Szekspirowski i Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia. Mobilne centrum obsługi było obecne na blisko 30 wydarzeniach dla mieszkańców, a także pełniło funkcję punktu konsultacyjnego Budżetu Obywatelskiego w 17 dzielnicach Gdańska.
- **Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie** dla osób w trudnej sytuacji życiowej i potrzebujących wsparcia – porady prawne świadczone były w 19 punktach, w tym w 5 punktach udzielano porad obywatelskich.
- **Rewitalizacja gdańskich dzielnic** – w 2022 r. w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji kontynuowano działania społeczne, których celem była integracja mieszkańców i poprawa jakości współużytkowanej przestrzeni. Miały one formę między innymi animacji społeczności lokalnych oraz konsultacji i interwencji, ponadto były ukierunkowane na zadbanie o wspólną przestrzeń. W sumie w działaniach aktywny udział wzięło kilkuset przedstawicieli społeczności lokalnych, natomiast ponad 1 tys. osób skorzystało z organizowanych działań. Liczba beneficjentów znacząco wzrosła dzięki zniesieniu obostrzeń. Ponadto kontynuowano zadania inwestycyjne związane z adaptacją lub budową lokali świadczących usługi społeczne: dokonano uroczystego otwarcia Ratusza Oruńskiego, który służy celom społecznym, zakończono budowę domu sąsiedzkiego przy ul. Dworcowej 11 i modernizację budynku przy ul. Styp-Rekowskiego 16 na cele domu sąsiedzkiego oraz Centrum Wsparcia Rodziny. Kontynuowano działania w Centrum Wsparcia i Terapii Rodzin przy ul. Radnej 3/2 (Dolne Miasto), Centrum Wsparcia Seniora przy ul. Biskupiej 4 (Biskupia Górka) oraz Youth Point w lokalu przy ul. Na Zaspę 53 (Nowy Port) świadczącym usługi społeczne skierowane do młodzieży. W odnowionym Klubie Aktywnego Mieszkańca przy ul. Floriańskiej 3 (Nowy Port) prowadzono Centrum Wsparcia Rodzin. Uruchomiono także działalność terapeutyczną na Starym Chełmie. **[Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczna]**
- **Projekt „Solidarność codziennie”** – program i przestrzeń, których celem jest budowanie otwartego, niewykluczającego społeczeństwa poprzez stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla aktywnych obywateli i obywaterek. Program wspiera młode grupy aktywistyczne w działaniach na rzecz praw człowieka, służy budowaniu odporności obywateli i społeczności oraz wzmacnia umiejętność radzenia sobie we współczesnym świecie. W 2022 r. z przestrzeni skorzystało 11 566 osób, zrealizowano 1238 spotkań i wydarzeń.

Cel operacyjny III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich

- **Konsultacje społeczne** – procesy prowadzone przez miasto i instytucje miejskie, polegające na opiniowaniu realizowanych działań oraz ich uzgadnianiu bezpośrednio z mieszkańcami. Ogółem **przeprowadzono 134 spotkania o charakterze konsultacyjnym i partycypacyjnym**, z których najważniejsze to:
 - konsultacje społeczne Budżet Obywatelski 2023 – przyjmowanie projektów mieszkańców, weryfikacja i głosowanie, czyli wybór przez mieszkańców projektów, które miasto będzie realizować w latach 2023/2024 (III–X 2022 r.);
 - konsultacje społeczne dotyczące projektu zmian Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030+ (spotkania z mieszkańcami oraz wystąpienie publiczne, III–IV 2022 r.).

Dodatkowo odbywały się procesy z elementami konsultacji:

- „Do Studzienki – Nowe Przestrzenie Publiczne” – cykl spotkań i warsztatów z mieszkańcami Wrzeszcza Górnego, których celem było omówienie przyszłego kształtu przestrzeni publicznych przy ul. Do Studzienki wzdłuż trasy planowanego tramwaju (IX–XI 2022 r.);
 - „Piecki-Migowo – razem planujemy przyszłość dzielnicy” – cykl spotkań i warsztatów dla mieszkańców dzielnicy Piecki-Migowo i okolic, poświęconych przyszłości dzielnicy i wspólnemu wypracowaniu planu rozwoju tzw. masterplanu (XI 2022 – II 2023 r.);
 - spotkanie z mieszkańcami dzielnicy VII Dwór z cyklu „Porozmawiajmy przy stole” – prezydent wraz z zastępcami i dyrektorami UMG i jednostek odpowiadała na pytania mieszkańców dzielnicy (VII 2022 r.);
 - opracowanie studium Pasma Alei Grunwaldzkiej, w tym seminarium z interesariuszami (IV 2022) oraz warsztaty z mieszkańcami (VI 2022).
- **Budżet Obywatelski** – w 2022 r. odbyła się dziesiąta edycja Budżetu Obywatelskiego w Gdańsku (BO). Zgłaszanie projektów trwało od 23 marca do 20 kwietnia, a głosowanie odbywało się w dniach 26 września – 10 października. Zgłoszono 509 projektów, z czego 305 przeszło do głosowania. Do podziału przez mieszkańców było ponad 22 mln zł (w tym prawie 5 mln zł przeznaczono na Zielony Budżet Obywatelski), które rozdysponowano na 118 projektów (w tym 61 dzielnicowych, 49 dzielnicowych „zielonych”, 5 ogólnomiejskich oraz 3 ogólnomiejskie „zielone”). Ponownie dużym zainteresowaniem cieszył się Zielony Budżet Obywatelski. Projekty „zielone” można było zgłaszać w 5 kategoriach: nasadzenia i pielęgnacja roślinności na terenach zieleni miejskiej, nowe przestrzenie zielone, budowa ogrodów deszczowych, renowacja i modernizacja zagospodarowania istniejących terenów zieleni oraz działania ekologiczne. Na czas trwania głosowania zorganizowano mobilne punkty do głosowania oraz piknik dla mieszkańców „Sobota z Budżetem Obywatelskim” na Przymorzu Wielkim,

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

podczas którego mieszkańcy mogli głosować na projekty. Ponadto zorganizowano wystawę plenerową poświęconą realizacjom BO w dzielnicach w ostatnich dekadach oraz konkurs plastyczny dla dzieci „Dzieci tworzą Budżet Obywatelski”. Na zakończenie głosowania odbyła się również uroczysta gala z udziałem mieszkańców, wnioskodawców i władz miasta, na której ogłoszono wyniki. Wśród głosujących znalazły się 22 884 kobiety oraz 18 333 mężczyzn, co dało łączną liczbę 41 217 mieszkańców oraz frekwencję na poziomie 9,49%. Dzielnicą z najwyższą frekwencją była Wyspa Sobieszewska – 21,09%.

Rycina 2. Nasiona łąki kwietnej rozdawane w ramach dziesiątej edycji Budżetu Obywatelskiego. Fotograf: Dominik Paszliński / www.gdansk.pl

- **Spacery prezydent w dzielnicach** – w 2022 r. zostało zorganizowanych szereg spotkań z radami dzielnic, w tym 10 spacerów w dzielnicach: Jasień, Nowy Port, Chełm, Wzgórze Mickiewicza, Przeróbka, Osowa, Przymorze Małe, Strzyża, Wrzeszcz Dolny i Oliwa. W czasie spacerów z udziałem radnych dzielnicowych, przedstawicieli UMG oraz jednostek organizacyjnych Gdańska poruszanych jest wiele tematów ważnych dla mieszkańców oraz podejmowane są decyzje dotyczące rozwiązywania zgłaszanych problemów. Przykładowymi efektami spacerów są:
 - wyznaczenie dodatkowego przejścia dla pieszych za wiaduktem kolejowym w rejonie Szkoły Podstawowej nr 61;
 - decyzja o pozostawieniu siedziby biblioteki przy ul. Krynicznej 20;
 - pozytywna decyzja o budowie dwóch szkół podstawowych i liceum oraz Centrum Aktywności Lokalnej na wniosek Rady Dzielnicy Jasień;
 - rozbiórka budynku na tyłach Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Porcie;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- uzupełnienie ubytków nawierzchni ul. Soplisy na odcinku od ul. Wojskiego do ul. Pana Tadeusza na Wzgórzu Mickiewicza;
 - zmiana siedziby Rady Dzielnicy Przymorze Małe – przeniesienie jej do budynku przy ul. Bora Komorowskiego 15;
 - pozytywna decyzja o budowie Centrum Aktywności Lokalnej na Osowej;
 - wykonanie nasadzeń krzewów na odcinku al. Wojska Polskiego 28-30;
 - montaż automatycznej smarownicy na łuku toru tramwajowego powodującego największy hałas – na Strzyży;
 - zamontowanie fotopułapki we wskazanej podczas spaceru lokalizacji przy ul. Tatrzańskiej w dzielnicy Oliwa.
- **Rady dzielnic** – podejmują szereg inicjatyw na rzecz swoich mieszkańców. Prawie 5 mln zł (4 998 575 zł) ze środków przeznaczonych na działalność statutową w dzielnicach radni przekazali na sfinansowanie drobnych inwestycji w dzielnicach (1 892 824 zł) oraz projektów wspierających mieszkańców (3 105 751 zł).
 - **Inne spotkania z mieszkańcami i radami dzielnic** - odbyło się 5 Kolegiów Przewodniczących Zarządów Dzielnic z udziałem prezydent Gdańska lub jej zastępców. Są to spotkania służące wymianie informacji, rozmowie na konkretne tematy poświęcone problematyce dzielnic. Poruszana była między innymi tematyka dotycząca:
 - pomników, tablic upamiętniających, uchwał pomnikowych;
 - nadawania nazw ulicom, skwerom, placom;
 - planów budżetowych miasta i dzielnic;
 - Gdańskiej Polityki Wodnej;
 - reformy jednostek pomocniczych;
 - obsługi finansowej wniosków jednostek pomocniczych;
 - podsumowania działań pomocowych w Gdańsku w związku z wojną w Ukrainie;
 - przedstawienia działań Europejskiej Stolicy Wolontariatu Gdańsk 2022;
 - prezentacji działań, przedstawienia bezpłatnej formy pomocy i edukacji prozdrowotnej – Akademia Walki z Rakiem;
 - dzików w mieście;
 - siedzib rad dzielnic i ich wyposażenia, także w materiały biurowe;
 - oznakowania dzielnic w przestrzeni miejskiej oraz zmiany w organizacji ruchu drogowego (zasady i przepisy);
 - działań finansowych w IV kwartale 2022 r. oraz przygotowania do 2023 r.;
 - podsumowania pracy Biura Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami w 2022 r.;
 - uchwały, obsługi finansowej i podsumowania wydatków rad dzielnic w 2022 r.;
 - planów budżetowych, między innymi inwestycji w poszczególnych dzielnicach, składania wniosków do Bazy Priorytetów Inwestycyjnych, składania uchwał oraz możliwości współfinansowania projektów.

- **Rady społeczne** – w 2022 r. działały w Gdańsku następujące rady opiniujące i doradcze:
 - Gdańska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych;
 - Gdańska Rada Sportu;
 - Gdańska Rada ds. Równego Traktowania;
 - Rada Imigrantów i Imigrantek;
 - Rada Kultury Gdańskiej;
 - Powiatowa Rada Rynku Pracy w Gdańsku;
 - Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego;
 - Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych;
 - Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska;
 - Rada Seniorów w Gdańsku;
 - Komitet Rewitalizacji;
 - Rada Programowa Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (w procesie łączenia z Gdańską Radą Zdrowia Publicznego);
 - Gdańska Rada ds. Rozwoju Wolontariatu.
- **„Zrozumieć sierpień”** – realizowany przez Europejskie Centrum Solidarności projekt, którego oś koncepcyjną stanowi obszar postoczniowy: jego przemiany i przyszłość, jak również podmiotowość osób mieszkających oraz pracujących na tym terenie. Dodatkową wartością projektu jest popularyzowanie dziedzictwa stoczniowego. Rezultatem działań ma być poszerzenie wiedzy i świadomości osób związanych z obszarem postoczniowym w zakresie jego historii, współczesnych przemian oraz zachęcenie do przyjęcia postawy aktywnego obywatela miasta. Celem jest ponadto wskazanie i oswojenie narzędzi, jakimi dysponują mieszkańcy Gdańska, by mieć wpływ na swoje otoczenie. Odbłyły się seminaria, warsztaty (cykl „Wspólna Ulica”) oraz praca ze społecznością lokalną (ul. Gdyńskich Kosynierów), ponadto powstał podcast poświęcony obszarom postoczniowym i ich fenomenom – Doki 1.

Cel operacyjny III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej

- **Europejska Stolica Wolontariatu (ESW) 2022** – rok 2022 upłynął pod znakiem obchodów i celebracji tytułu Miasta Gdańska jako Europejskiej Stolicy Wolontariatu 2022. Głównymi działaniami w ramach ESW były:
 - realizacja 100 tys. godzin wolontariackich na rzecz Gdańska;
 - utworzenie 10 lokalnych centrów wolontariatu;
 - uruchomienie Gdańskiego Funduszu Europejskiej Stolicy Wolontariatu;
 - uruchomienie Gdańskiego Funduszu Ekologicznego;
 - opracowanie i uruchomienie Karty Wolontariusza jako komponentu Karty Mieszkańca;
 - organizacja forów Europejskiej Stolicy Wolontariatu;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- opracowanie Certyfikacji Kompetencji Wolontariuszy i Wolontariuszek;
- opracowanie Certyfikacji Organizacji Przyjaznych Wolontariuszom;
- budowa platformy e-learningowej przystosowanej do potrzeb osób niedowidzących i głuchych oraz emigrantów;
- organizacja I Pomorskiego Forum Wolontariatu Pracowniczego.

Innymi działaniami były między innymi wsparcie akcji „Podaruj urlop” poprzez organizację Festiwalu Sztuki Ulicznej; stworzenie ekomuralu w dzielnicy Wrzeszcz Górny oraz przestrzeni inspirująco-edukująco-sieciującej podczas Święta Wolności i Solidarności; zorganizowanie spotkania integracyjnego dla gdańskich organizacji pozarządowych, w którym udział wzięło ponad 200 osób; organizacja obchodów Święta Wolontariatu podczas Jarmarku św. Dominika; organizacja Dni Seniora; promocja wolontariatu w gdańskich szkołach ponadpodstawowych oraz na uczelniach; promocja idei i aktywności wolontariackich podczas licznych targów oraz wielu wydarzeń organizowanych w Gdańsku; zorganizowanie wizyty studyjnej oraz Ceremonii Zamknięcia Europejskiej Stolicy Wolontariatu.

- **Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku (RCW)** – kluczowy podmiot zajmujący się organizacją wolontariatu w Gdańsku. Prowadzi działalność w zakresie pośrednictwa i organizacji wolontariatu dla innych podmiotów. W 2022 r. dzięki RCW wolontariat podjęło 12,2 tys. osób.
- **Gdański Tydzień Wolontariatu** – partnerska inicjatywa Regionalnego Centrum Wolontariatu w Gdańsku, Miasta Gdańska oraz gdańskich organizacji pozarządowych i instytucji publicznych, która została powołana do życia w związku z Międzynarodowym Dniem Wolontariusza obchodzonym na całym świecie 5 grudnia. Jest to przede wszystkim święto gdańskich wolontariuszy, a ponadto cykl różnorodnych wydarzeń adresowanych do wszystkich mieszkańców Gdańska. Inicjatywa ma na celu docenienie i integrację gdańskiego środowiska wolontariuszy, promocję idei wolontariatu wśród gdańszczan oraz upowszechnianie wiedzy o działaniach i akcjach organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i przedsiębiorców, w które w ciągu całego roku angażują się wolontariusze. Głównymi wydarzeniami obchodów Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu w 2022 r. były: Parada Gdańskich Wolontariuszy, „Droga do Wolontariatu”, czyli przejażdżka zabytkowym tramwajem Konstal 102NA, Pomorskie Forum Wolontariatu oraz Gala Wolontariatu „Aktywni w Europejskiej Stolicy Wolontariatu” zakończona koncertem zespołu Poparzeni Kawą Trzy. W 2022 r. gala odbyła się w Stacji Orunia. Wręczone zostały nagrody w kategoriach:
 - wolontariusz/wolontariuszka roku – laureaci: Anna Pszczolińska oraz Krzysztof Łęcki, wyróżnienie: Kinga Żołądek oraz Andrzej Blok;
 - koordynator/koordynatorka roku – laureat: Arkadiusz Kuźmiński, wyróżnienie: Anna Bąk;
 - organizacja przyjazna wolontariuszom – laureat: ZHP Chorągiew Gdańska, wyróżnienie: Stowarzyszenie na rzecz Ratownictwa „Adiutare”;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- grupa wolontariacka – laureat: wolontariusze schroniska dla bezdomnych zwierząt Promyk, wyróżnienie: Studencka Poradnia Prawna Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego;
- nagroda specjalna – laureat: Studenckie Koło Naukowe „Pasjonaci Pediatrii”.
- **Partnerstwo na rzecz Rozwoju Wolontariatu** – platforma współpracy środowisk zajmujących się wolontariatem, która ułatwia wspólne podejmowanie decyzji dotyczących rozwoju wolontariatu w Gdańsku. W 2022 r. partnerstwo to zostało znacząco rozbudowane, a jego działania skupione wokół obchodów Europejskiej Stolicy Wolontariatu.
- **Lokalne Centra Wolontariatu (LCW)** – miejsca pośrednictwa wolontariatu na poziomie lokalnych społeczności, nastawione na animację społeczności i tworzenie środowiska do rozwoju wolontariatu lokalnego. Lokalne Centra Wolontariatu przy współpracy z wolontariuszami organizują i promują rozmaite działania na rzecz lokalnej społeczności, umożliwiają zapoznanie i włączanie się w aktywności wolontariackie w Gdańsku. Zwiększają potencjał społeczny mieszkańców dzielnic i pomagają wzmacniać dbałość o wspólną przestrzeń i środowisko. Budują świadomość społeczną oraz troskę o sąsiadów, przyczyniają się do powiększenia grona wolontariuszy działających lokalnie, tworzą przestrzeń, która daje liczne okazje do przełamywania barier. Są też przykładem solidarności międzywspólnotowej – Lokalne Centra Wolontariatu współpracują między sobą, wymieniając się doświadczeniem i w miarę możliwości wspierając swoje działania. W 2022 r. oprócz funkcjonujących już w Gdańsku 5 lokalnych centrów (na Stogach, w Nowym Porcie, na Oruni Dolnej, Biskupiej Górcie i Dolnym Mieście) utworzono kolejne 10 Lokalnych Centrów Wolontariatu (w dzielnicach: Dolne Miasto, Oliwa, Osowa, Piecki-Migowo, Przeróbka, Przymorze, Siedlce, Wyspa Sobieszewska, Śródmieście, Wrzeszcz).

Rycina 3. Materiały promujące wolontariat w formie biletów na komunikację miejską.
Fotograf: Grzegorz Mehring / www.gdansk.pl

- **Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018–2030 – Korpus Solidarności** – inicjatywa, której celem jest wypracowanie i wdrożenie rozwiązań ułatwiających obywatelom systematyczne i długoterminowe angażowanie się w wolontariat i zachęcających ich do tego. Na terenie województwa pomorskiego realizowana jest przez RCW w Gdańsku we współpracy z Regionalnym Centrum Wolontariatu w Słupsku oraz Pomorską Siecią Organizacji Pozarządowych i w partnerstwie z Narodowym Instytutem Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. W 2022 r. w ramach Korpusu Solidarności między innymi stworzono i przeprowadzono 2. edycję Pomorskiego Forum Wolontariatu.
- **Program Wolontariatu Pracowniczego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku** – w ramach programu pracownicy UMG uczestniczyli w licznych wydarzeniach oraz włączali się aktywnie do ogólnopolskich i ogólnomiejskich akcji, takich jak liczenie pieniędzy podczas Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy czy wsparcie 6. Gdańsk Maratonu. W okresie przedświątecznym urzędowi wolontariusze włączyli się w akcję „Każdy może pomóc” i przygotowali prezenty dla dzieci – podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Zorganizowano zbiórkę kołder i poduszek dla uchodźców z Ukrainy przebywających w ośrodku na terenie miasta oraz zbiórkę artykułów spożywczych, odzieży i obuwia dla cywilów i żołnierzy w Ukrainie. Pracownicy przygotowali wielkanocne paczki dla seniorów – podopiecznych gdańskiego MOPR. Uczestniczyli również w biegu charytatywnym, a jesienią wzięli udział w akcji sprzątania świata.
- **Program Wolontariatu Pracowniczego w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie** – w ramach programu pracownicy MOPR uczestniczyli w przygotowaniu finału charytatywnej akcji „Każdy może pomóc”, skierowanej do gdańskich rodzin z dziećmi.
- **Termosfera dla szkolnych kół wolontariatu** – nowatorska forma rozwoju wolontariatu szkolnego, która opiera się na wprowadzeniu elementów grywalizacji do działań wolontariackich. Uczniowie szkół podstawowych wykonują w grupach misje i zadania, dzięki którym otrzymują punkty i rywalizują ze sobą. Realizowane były także spotkania dotyczące możliwości, jakie daje wolontariat; odpowiadano na pytania: w jaki sposób dołączyć do wolontariatu miejskiego, jakie są prawa i obowiązki wolontariusza, jakie są rodzaje wolontariatu? Spotkania były prowadzone także przez wolontariuszy zagranicznych, którzy wspierają na co dzień pracę zespołu Regionalnego Centrum Wolontariatu w Gdańsku w ramach programu Europejski Korpus Solidarności. W październiku 2022 r. zorganizowano II Forum Wolontariatu Szkolnego – całodniowe wydarzenie poświęcone aktywności wolontariackiej w szkole, w którym wzięło udział ponad 200 osób. Forum składało się z wykładu motywacyjnego, serii warsztatów oraz części integracyjno- sieciującej.
- **Projekty z zakresu wolontariatu prowadzone przez pomoc społeczną** – w 2022 r. 1748 klientów MOPR skorzystało ze wsparcia ponad 3 tys. wolontariuszy. Podpisano 148 porozumień z wolontariuszami, którzy regularnie pomagali dzieciom w nauce, robili zakupy, wspierali seniorów. Wolontariusze uczestniczyli w organizacji wielu akcji

pomocowych, między innymi „Paczka dla potrzebujących” – 20 wolontariuszy przygotowało i dostarczyło paczki 7 osobom; „Magazyn darów” – 14 wolontariuszy w marcu i kwietniu przekazywało dary od społeczności lokalnej i firm dla uchodźców z Ukrainy (skorzystało z nich 140 kobiet); „Kobieta kobiecie – akcja Torebka” – zebrano i przekazano 300 kobietom z Ukrainy torebki wypełnione akcesoriami dla kobiet (kosmetyki, artykuły higieniczne, ozdoby). W okresie świąt wolontariusze wspomagali seniorów: 615 wolontariuszy zaangażowanych było w akcję „Wielkanocny koszyk dla seniora” – paczki otrzymały 183 osoby, a 1385 wolontariuszy przygotowało i przekazało zindywidualizowane paczki w ramach akcji „Świąteczna paczka dla seniora”, które otrzymało 277 osób. Po raz 11. zorganizowano finał akcji „Każdy może pomóc”, który był obsługiwany przez wolontariuszy z wolontariatu pracowniczego UMG, harcerzy, licealistów i studentów – stworzono 700 paczek dla dzieci i młodzieży.

- **Pakiet Gdańskiego Wolontariusza w systemie Gdańskiej Karty Mieszkańca** – innowacyjna forma promocji aktywności wolontariackich, polegająca na gromadzeniu punktów w zamian za udział w akcjach i wymianie ich na nagrody z wykorzystaniem GKM z dodanym pakietem. Pakiet włączono w grudniu 2022 r. podczas gali Aktywni w Europejskiej Stolicy Wolontariatu.
- **Wolontariat stały i akcyjny w Europejskim Centrum Solidarności (ECS)** – wolontariuszki i wolontariusze współpracują z ECS, wspierając instytucję w rozwoju i realizacji działań merytorycznych. Program wolontariatu realizowany jest we współpracy z RCW w Gdańsku. W bazie wolontariuszy znajduje się 448 osób. Wolontariusze i wolontariuszki wsparli 14 wydarzeń z kalendarza ECS.

Cel operacyjny III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z miastem

- **Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi** – przewiduje wielopłaszczyznową współpracę finansową i pozafinansową miasta z organizacjami pozarządowymi. W 2022 r. prowadzono działania w 24 obszarach (sferach) współpracy. W ramach współpracy finansowej przekazano na realizację zadań publicznych dotacje w wysokości 105,9 mln zł (tj. o 29,2 mln zł więcej niż w 2021 r.). Najwięcej środków przeznaczono na zadania z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, kultury, ochrony i promocji zdrowia, działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.
- **Powierzchnie biurowe udostępniane organizacjom pozarządowym** – w 2022 r., zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska, wszystkie organizacje pozarządowe, z którymi były zawarte umowy użyczenia, a lokale przez nich użytkowane znajdowały się w budynkach wspólnot mieszkaniowych, przez cały rok płaciły 1 zł miesięcznie za przedmiot użyczenia (plus opłaty eksploatacyjne). Organizacje pozarządowe użytkowały na preferencyjnych warunkach łącznie 259 lokali, z czego 165 lokale użyczano, a 93 wynajmowano na preferencyjnych warunkach czynszowych. Ponadto jedna organizacja

przystąpiła do ogłoszonego przez Gdańskie Nieruchomości otwartego konkursu ofert, w wyniku którego wynajmuje lokal miejski bez preferencji czynszowych. W sumie organizacje pozarządowe zajmują 56.697,62 m² powierzchni użytkowej w lokalach administrowanych przez Gdańskie Nieruchomości. Ponadto organizacje mogły korzystać z powierzchni biurowych i sal w miejskich instytucjach na organizację jednorazowych wydarzeń (konferencje, seminaria, warsztaty, spotkania, wystawy itp.).

- **„Solidarność Codziennie”** – program realizowany przez ECS polegający na wspieraniu i rozwijaniu działań organizacji pozarządowych, grup nieformalnych oraz aktywistek społecznych, którzy chcą działać zgodnie z misją solidarności społecznej i ideą budowania otwartego niewykluczającego społeczeństwa. W przestrzeni udostępniane są sale na potrzeby codziennej pracy, organizacji spotkań i małych wydarzeń. Zainteresowane osoby mogą także korzystać z takich funkcjonalności, jak tablica ogłoszeń, szafka oraz skrzynki na listy. Oprócz tego na potrzeby fundacji i stowarzyszeń przeznaczono w przestrzeni 9 pomieszczeń biurowych, które zajmują organizacje współpracujące z ECS na zasadach umowy partnerskiej albo wynajmujące biuro lub biurko.
- Na zlecenie miasta prowadzone są **Gdańskie Centrum Organizacji Pozarządowych (COP)** oraz **Centrum Inicjowania Rozwoju**, świadczące usługi na rzecz wzmocnienia potencjału gdańskich organizacji. Oferta obejmuje wsparcie zarówno merytoryczne (poradnictwo prawne, księgowość, biznesowe, asystenturę), jak i infrastrukturalne (bezpłatne sale szkoleniowe, coworking społeczny czy tzw. studio NGO). Z oferty obu organizacji w 2022 r. skorzystało 85 organizacji pozarządowych, odbyto łącznie 240 godz. poradnictwa, 22 godz. szkoleń dla organizacji, 163 godz. dydaktycznych warsztatów dla liderów oraz 96 godz. trenerskich warsztatów dla lokalnych animatorów.
- **Kuźnia Liderów i Liderów Gdańskich NGO** – cykl praktycznych warsztatów dla liderów organizacji pozarządowych. W 2022 r. zrealizowano kolejną edycję, którą ukończyło 11 przedstawicieli gdańskich organizacji pozarządowych.
- **Gdańska Szkoła Animatorów Lokalnych** – cykl merytorycznych szkoleń, na których 11 osób poznało metodologię lokalnej animacji społecznej i współpracy angażującej wszystkie podmioty funkcjonujące na danym obszarze.
- **Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych** – jest partnerem miasta w konsultowaniu aktów prawa lokalnego, które mają wpływ na sferę pożytku publicznego, oraz bierze udział w przygotowywaniu rocznych i wieloletnich programów współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi. W 2022 r. do kluczowych obszarów aktywności Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych w relacjach z miastem należał udział w: Gdańskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego (w której uczestniczą członkowie Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych), zespole konsultacyjnym do spraw Budżetu Obywatelskiego, Gdańskiej Radzie do spraw Rozwoju Wolontariatu, zespole ds. monitoringu i ewaluacji Wieloletniego Ramowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zespołach konsultacyjnych programów operacyjnych. Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

wspierała również przygotowanie (wraz z konsultacjami) pakietu pomocowego Miasta Gdańska dla gdańskich organizacji pozarządowych oraz dostarczała bieżących informacji o sytuacji i potrzebach sektora społecznego. W 2022 r. odbyły się wybory do rady X kadencji, do której powołano 16 przedstawicieli i przedstawicieli gdańskich organizacji pozarządowych na lata 2022–2024. Gdańskie organizacje w drodze głosowania zarekomendowały także 23 osoby do pełnienia funkcji członków komisji konkursowych do końca trwania kadencji.

- **Forum Inicjowania Rozwoju (FIR)** spotkania Forum są realizowane niezmiennie od 11 lat przez Fundację Inicjowania Rozwoju UP FOUNDATION. Tegoroczne Forum Inicjowania Rozwoju zorganizowano odbyło się pod hasłem „Forum Wolontariatu Pracowniczego”. Wzięło w nim udział 360 osób. W debatach uczestniczyło łącznie 12 gości specjalnych oraz 15 prelegentów i prelegentek. Przedstawiciele sektora biznesu, samorząd oraz organizacje pozarządowe, w tym wolontariuszki i wolontariusze, dyskutowali o wpływie między innymi wolontariatu pracowniczego na globalne wyzwania wynikające z Agendy 2030 ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju.
- **Narzędzia współpracy z NGO** – od 2017 r. UMG korzysta nieprzerwanie z elektronicznego systemu wspierającego proces zarządzania usługami społecznymi finansowanymi lub współfinansowanymi ze środków budżetowych Miasta Gdańska. W ramach zarządzania usługami społecznymi wykorzystywano systemem informatyczny składający się z modułów funkcjonalnych wspierających obsługę udzielania dotacji dla podmiotów realizujących zadania w obszarze pożytku publicznego i zdrowia publicznego, przyznawanie stypendiów dla uczniów, studentów i artystów, rozliczanie wniosków między innymi o inicjatywę lokalną, w ramach regrantingu, działalności rad dzielnic, nabór wniosków dot. zakupu i promocji wydawnictw i dzieł sztuki oraz nagród w obszarze kultury, udzielania dotacji dla podmiotów realizujących zadania w obszarze sportu. W 2022 r. system odnotował blisko 4 tys. złożonych wniosków, z czego dofinansowanie zostało przyznane ponad 1 500 ofertom na łączną kwotę ponad 83 mln zł w ramach 180 naborów organizowanych przez Urząd Miejski w Gdańsku (Biuro Prezydenta ds. Kultury, Biuro Prezydenta ds. Sportu, Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami, Wydział Rozwoju Społecznego) oraz jednostki miejskie (Gdański Urząd Pracy, Biuro Rozwoju Gdańska, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie), a także 3 operatorów zewnętrznych w ramach regrantingu. Na bieżąco wypracowywane były także nowe funkcje wspierające dotychczasowe moduły oraz procesy monitoringowo-analityczne, realizowane przy wykorzystaniu danych dostępnych w systemie. W zakresie usług rozwojowych związanych z realizacją umowy w 2022 r. wdrożono dwa nowe wnioski naborowe, zaktualizowano dwa istniejące wnioski, wdrożono dwa raporty CSV przeznaczone do generowania danych, dodano nowe parametry do Internetowej Księgi Dotacji, wdrożono funkcjonalność znoszącą limit na maksymalną dotację oferty we wniosku z obszaru zdrowia publicznego, wdrożono dwa szablony umów dla otwartych konkursów z obszaru pożytku publicznego oraz naboru ofert w trybie 19a z możliwością edycji każdego szablonu na poziomie komórki organizacyjnej oraz wdrożono nowy

formularz sprawozdania. Kontynuowano także prace koncepcyjno-wdrożeniowe związane z integracją systemu z EZD PUW i ePUAP.

- **Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego** – ustanowiona przez Pawła Adamowicza w 2001 r. dla podkreślenia roli i wkładu organizacji pozarządowych w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywaniu lokalnych problemów. Nagrodę przyznaje się w 3 kategoriach za działania realizowane w roku poprzedzającym. W kategorii „gdańska organizacja pozarządowa roku” laureatem nagrody została Fundacja Metapomoc. Wyróżnienia otrzymały: Stowarzyszenie Grupa Ratownicza Alfa oraz Fundacja „Pomagamy, Nie Ziewamy”. W kategorii „społecznik roku” laureatem została Liliana Tarasow. Nagrodę honorową w kategorii „darczyńca roku” otrzymał Andrzej Stelmasiewicz.

Cel operacyjny III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej

- **Gdański Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021–2023** – głównym celem programu jest tworzenie warunków rozwoju dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wychowywaniu dzieci przez doskonalenie systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. Określone trzy cele szczegółowe to: prawidłowe funkcjonowanie rodzin przeżywających trudności w wychowywaniu dzieci w środowisku lokalnym, skuteczne wsparcie dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz rozwój systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wychowywaniu dzieci i systemu wspierania pieczy zastępczej. W 2022 r. zrealizowano szereg działań – m.in:
 - funkcję zawodowych rodzin zastępczych pełniło 45 rodzin, w tym 7 typu pogotowia rodzinnego, 7 rodzin specjalistycznych oraz 15 rodzinnych domów dziecka;
 - w ramach wewnętrznego projektu MOPR „Silna rodzina – bezpieczne dziecko” w 34 rodzinach udało się uniknąć zabezpieczenia dziecka w pieczy zastępczej dzięki interdyscyplinarnym działaniom, współpracy i konsolidacji działań podmiotów pracujących na rzecz rodzin;
 - asystenci rodziny współpracowali z 409 rodzinami, w których wsparciem objęto 807 dzieci i młodzieży;
 - powołano 15 rodzin wspierających;
 - prowadzono specjalistyczne interdyscyplinarne poradnictwo dla rodzin z dziećmi w pieczy lub zagrożonych umieszczeniem w pieczy dla 52 rodzin z 123 dziećmi;
 - z 19 placówek wsparcia dziennego skorzystało 853 dzieci i młodzieży w wieku 5–19 lat. Uruchomiono nową placówkę w formie pracy podwórkowej prowadzoną przez wychowawcę oraz placówkę w formie opiekuńczej;
 - organizowano kampanię na rzecz rodzicielstwa zastępczego w celu zachęcenia osób do rozpoczęcia działania jako rodzina zastępcza; na stronie MOPR aktualizowane były dane oraz informacje dotyczące rodzicielstwa zastępczego;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- udzielano specjalistycznego wsparcia i porad dla rodzin zastępczych i dzieci – łącznie 10 tys. porad. Wsparcia rodzinom zastępczym udzieliło także 20 rodzin pomocowych;
- objęto opieką nowo umieszczone w pieczy zastępczej dzieci zgodnie z postanowieniami sądu – w pieczy rodzinnej umieszczono 90 dzieci, a instytucjonalnej – 141;
- kontynuowano realizację projektu „Pomorskie dzieciom”, którego celem jest zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej – zatrudniono 5 psychologów, którzy objęli wsparciem (tj. poradnictwem rodzinnym, psychologicznym) 206 rodzin zastępczych od początku projektu;
- przez cały rok w 21 placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 285 dzieci i młodzieży;
- kontynuowano wdrażanie „Modelu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w Gdańsku” – zorganizowano 5 szkoleń dla młodzieży i kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielniania (udział wzięło 54 kandydatów);
- monitorowano sytuację życiową 250 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, w tym 46 wychowanków objęto wsparciem w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych;
- z mieszkań wspomaganych skorzystało 29 usamodzielniających się wychowanków;
- kontynuowano współpracę z fundacją Metapomoc w Programie Rozwojowym „Patron” dla wychowanków pieczy zastępczej w Gdańsku (których liczba wyniosła 12). Współpracowano z fundacją Robinson Crusoe w zakresie prowadzenia zajęć Wehikuł Usamodzielnienia, które zapewniły 24 wychowankom naukę umiejętności i wsparcie emocjonalne. Kontynuowano współpracę w projekcie „Akademia Kariery” realizowanym przez firmę PROSPERA Consulting, którego celem było kompleksowe i zindywidualizowane wsparcie zwiększające możliwości zatrudnienia osób młodych, które są w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. W projekcie brało udział 18 wychowanków będących w procesie usamodzielniania.

Rycina 4. Gala Rodzin Zastępczych. Fotograf: Grzegorz Mehring / www.gdansk.pl

- **Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2024** – kompleksowy zbiór działań służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinach w Gdańsku. Działania programu objęły projekty edukacyjno-profilaktyczne, szkolenia, świadczenie konsultacji, pomoc psychologiczną, a także interwencje i pomoc rodzinom w kryzysie – między innymi:
 - prowadzono 7 programów profilaktycznych i specjalistycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w których uczestniczyło ponad 700 osób, w tym 56 dzieci;
 - prowadzono procedurę Niebieska Karta, organizowano grupy robocze – w 855 rodzinach wszczęto procedurę i dla każdej powołano grupę roboczą; łącznie w całym roku 948 rodzin objętych było pomocą grup roboczych;
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK) podjął 8,3 tys. działań, pracownicy udzielili 3 tys. porad psychologicznych, a z hostelu OIK skorzystało 113 osób;
 - w Centrum Pomocy Dzieciom świadczone kompleksową pomoc dzieciom i młodzieży, które były ofiarami przestępstwa (przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej). Wsparciem objęto 307 osób, w tym 147 dzieci i młodzieży oraz 160 rodziców / opiekunów prawnych; wsparcie otrzymało również 110 specjalistów;
 - w ramach interwencji kryzysowej prowadzono kampanię społeczną „**Dom bez przemocy**” rozpoczętą w czerwcu 2020 r. podczas pandemii COVID-19. Rozpowszechniano informacje o tym, jak reagować na przemoc w rodzinie i bliskim otoczeniu oraz gdzie ją zgłaszać, by uzyskać profesjonalną pomoc. Wyemitowano 750 spotów radiowych. Funkcjonował całodobowy numer telefonu 797 909 112, na który zadzwoniono z 280 zgłoszeniami, oraz specjalny adres e-mail (od 2023 r.

mopr-wsparcie@gdansk.gda.pl), na który wpłynęło 29 zgłoszeń. Umożliwiono tym samym kontakt (również anonimowy) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji (w tym doznających przemocy bądź chcących zgłosić potrzebę udzielenia wsparcia) z pracownikami Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPR – wykwalifikowaną kadrą specjalizującą się w obszarze przeciwdziałania przemocy i podejmowania w tym zakresie interwencji;

- w ramach kampanii społecznej „**Bądź po dobrej stronie**” prowadzono działania informacyjno-edukacyjne dotyczące przemocy w rodzinie i możliwości jej przeciwdziałania, skierowane także do osób stosujących przemoc w rodzinach z problemem uzależnień. Wyemitowano 300 spotów radiowych;
 - zrealizowano program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, do którego przystąpiły 282 osoby, a który ukończyło 16 uczestników; zrealizowano 305 sesji indywidualnych oraz 50 sesji grupowych; program psychologiczno-terapeutyczny dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, w którym uczestniczyło regularnie 18 osób, a spośród nich 14 zaprzestało negatywnych zachowań lub je ograniczyło; program poradnictwa w zakresie kontroli zachowań „Im wcześniej, tym lepiej”, w którym uczestniczyło 30 osób – udzielono 166 indywidualnych konsultacji specjalistycznych;
 - w ramach Miejskiego Systemu Interwencji Kryzysowej (MSIK) 31 różnorodnych podmiotów współpracowało na rzecz skutecznego wsparcia osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej; do MSIK wpłynęło 6 spraw.
- **Karta Dużej Gdańskiej Rodziny** – cele tego programu to zwiększenie rodzinom wielodzietnym dostępności do niektórych usług oraz promocja modelu dużej rodziny i jej pozytywnego wizerunku. Karta Dużej Gdańskiej Rodziny umożliwia między innymi bezpłatne korzystanie z komunikacji miejskiej, bezpłatny wstęp do Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego czy ulgi w opłatach za pobyt dziecka w placówce wchodzącej w skład Gdańskiego Zespołu Żłobków. W 2022 r. połączono Gdańską Kartę Dużej Rodziny z Gdańską Kartą Mieszkańca. Rok 2022 był ostatnim rokiem funkcjonowania plastikowych Kart Dużej Gdańskiej Rodziny, wydawanych przez Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku (wydane dotychczas karty z aktualnymi hologramami pozostały ważne do 31 grudnia 2022 r.). W okresie od kwietnia do końca 2022 r. Pakiet Dużej Gdańskiej Rodziny dodało do swoich kont 7315 osób, a liczba gdańszczan posiadających kartę dużej rodziny na koniec 2022 r. wynosiła 18 550.

Cel operacyjny III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej

- **Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016–2023** – celem programu jest integrowanie działań związanych z polityką mieszkaniową oraz pomocą i integracją społeczną. W 2022 r. na cele programu przeznaczono z zasobu lokalowego gminy kolejnych

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

10 mieszkań (7 przeznaczono na mieszkanie wspomagane, a 3 – na mieszkania ze wsparciem). Ponadto kontynuowano prace koncepcyjne nad przygotowaniem inwestycji na cele społeczne związane z realizacją Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego.

Ogółem w 2022 r. w ramach programu funkcjonowało 190 mieszkań, a wsparciem objęto łącznie 446 osób: w 75 mieszkaniach wspomaganych z 15 projektów objęto pomocą 286 osób, a w 115 mieszkaniach ze wsparciem z 6 projektów (w tym w 48 pomieszczeniach tymczasowych – Centrum Treningu Umiejętności Społecznych) – 160 osób. W 2022 r. dwa mieszkania ze wsparciem zostały przekształcone w mieszkania docelowe. **[Powiązanie z Programem Operacyjnym VII. Infrastruktura]**

- **Gdański Program Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych** – jest innowacyjnym na skalę kraju rozwiązaniem, które ma przeciwdziałać rosnącemu zadłużeniu mieszkańców, przestępstwom i nadużyciom ekonomicznym oraz związanym z nimi negatywnym zjawiskom. W jego realizacji uczestniczy szeroka reprezentacja przedstawicieli różnych instytucji i organizacji. W 2022 r. kontynuowane były działania i akcje edukacyjne skierowane do mieszkańców. Wydano broszurę edukacyjną Pocieszek – Przemoc ekonomiczna w wersji elektronicznej i drukowanej (nakład 2 tys. egzemplarzy). Przeprowadzono Tydzień Bezpieczeństwa Ekonomicznego (6–10.06.2022 r.) w Forum Gdańsk oraz VIII Dzień bez Długów (17.11.2022 r.) w Galerii Metropolia. W Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych odbyły się 154 konsultacje indywidualne, a 890 odbiorcom udzielono informacji przez infolinię. Doradztwem finansowym ds. bankowych i pożyczkowych objęto 82 odbiorców, przygotowano 126 indywidualnych planów wyjścia z zadłużenia, w tym 22 indywidualne programy pomocy osobom będącym ofiarami przestępstw i nadużyć ekonomicznych. W 2022 r. sąd rozpatrzył wnioski o upadłość na kwotę ok. 10 mln zł. Działania Centrum poszerzono o wsparcie prawne, doradcze i psychologiczne dla osób, których zła sytuacja finansowa była związana z uzależnieniem od alkoholu (skorzystały z niego 182 osoby), a także wsparcie przeciwdziałające zaburzeniom adaptacyjno-rozwojowym oraz nawrotom kryzysów i zaburzeń psychicznych związanych z nadmiernym zadłużeniem lub pokrzywdzeniem przestępstwami lub nadużyciami ekonomicznymi (120 korzystających). Dla odbiorców programu funkcjonowało w 2022 r. 1 mieszkanie wspomagane, z którego skorzystały 2 osoby.
- **Gdański Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018–2023** – zapewnia kompleksowe wsparcie osobom doświadczającym bezdomności i działa na rzecz ich społecznej reintegracji. W 2022 r. w ramach programu prowadzono między innymi działania:
 - do 31 marca 2022 r. ze względu na sytuację epidemiczną kontynuowano prowadzenie dodatkowej placówki buforowej z miejscami izolacyjno-kwarantannowymi dla osób w bezdomności zgodnie z wytycznymi wojewody pomorskiego – z zabezpieczenia w tej formie skorzystało 189 osób;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- przeprowadzono testy na obecność COVID-19 wśród osób w bezdomności i kadry pracującej z tą grupą;
- do mieszkańców i turystów skierowano akcję informacyjno-pomocową na temat przeciwwskazań do wspierania żebractwa oraz właściwych sposobów reagowania na to zjawisko;
- 6 streetworkerów dotarło ze wsparciem do 467 osób w kryzysie bezdomności, nawiązano 1739 kontaktów – usługa typu outreach;
- w okresie jesienno-zimowym zorganizowano pomoc mobilną – Autobus SOS – z dostępem do usług ratownika medycznego i pracownika socjalnego / streetworkera oraz gorącego posiłku; w 2022 r. wydano ponad 16,6 tys. porcji zupy i ponad 2,3 tys. sztuk odzieży, z mobilnej pomocy korzystało średnio 59 osób dziennie;
- zabezpieczono miejsca w schroniskach z usługami opiekuńczymi na terenie Gdańska 22 osobom;
- prowadzono świetlicę dla osób w kryzysie bezdomności – z pomocą animatorów społecznych, opiekuna i pracownika socjalnego 93 osoby miały okazję bezpiecznie i aktywnie spędzić dzień w świetlicy;
- 449 osób objęto kontraktem socjalnym, będącym narzędziem pracy z osobami doświadczającymi bezdomności, w którym zapisane są uprawnienia i zobowiązania do działań;
- prowadzono wsparcie w oparciu o indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, polegające na wspieraniu osoby w bezdomności w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych, oraz udzielaniu pomocy w uzyskaniu zatrudnienia; w 2022 r. programem objęto 26 osób;
- prowadzono proces usamodzielniania osób doświadczających bezdomności, w którym uczestniczyło 57 osób, w tym 43 osoby w mieszkaniach wspomaganych oraz 14 w mieszkaniach ze wsparciem; usamodzielniało się: 1 osoba z mieszkania ze wsparciem i 11 osób z mieszkań wspomaganych;
- w projekcie „Housing First” wdrażano rozwiązania mieszkaniowe w nurcie redukcji szkód skierowane do osób bezdomnych przebywających w przestrzeni publicznej; wsparciem pracownika socjalnego objęto 13 uczestników.

Rycina 5. Otwarcie nowego obiektu Schroniska dla Osób Bezdomnych z usługami opiekuńczymi stworzonego przez Stowarzyszenie Opiekuńczo – Resocjalizacyjne „PROMETEUSZ”. Fotograf: Piotr Wittman / www.gdansk.pl

- **Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku na lata 2021–2031** – przyjęto harmonogram wdrażania tego programu z dużym udziałem realizatorów i beneficjentów na okres 2022–2024. W ramach programu przewidziano między innymi wsparcie osób z niepełnosprawnością przez asystentów osobistych, usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne oraz w zakresie mieszkaniowym i rehabilitacyjnym. Działania podjęte i zrealizowane w 2022 r. to między innymi:
 - usługa asystenta osoby z zaburzeniami psychicznymi wspierającego ją w procesie rozwoju, usamodzielniania się i włączania w różne obszary życia – w 2022 r. usługi takie zajęły 17,2 tys. godz., a wsparciem objęto 85 osób;
 - zabezpieczenie 14 środowiskowych domów samopomocy z 345 miejscami, z których skorzystało 413 osób, oraz 6 klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami – z 77 miejscami, z których skorzystało 109 osób;
 - **program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”** finansowany w ramach Funduszu Solidarnościowego – usługa polegała na zapewnieniu osobom z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym lub umiarkowanym wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym; z usług skorzystały 302 osoby, zrealizowano 81,8 tys. godz. usług;
 - pozyskanie dofinansowania (kolejny raz) na prowadzenie dziennego domu pomocy w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” (ul. Dolna 4);

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- program „Opieka wytchnieniowa” finansowany z Funduszu Solidarnościowego – polegał na zapewnieniu wsparcia członkom rodzin lub opiekunom w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z niepełnosprawnościami oraz nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności; dzięki usłudze opiekunowie osób z niepełnosprawnościami mogli między innymi załatwić codzienne sprawy, odpocząć czy podjąć działania w kierunku zatrudnienia; osobom z niepełnosprawnością zapewniono pobyt dzienny (z takiej pomocy w miejscu zamieszkania skorzystało 125 osób, a w ośrodkach wsparcia – 28 osób) lub całodobowy (z którego skorzystało 26 osób);
- pozyskanie środków i otwarcie naboru wniosków do programów „Samodzielność – Aktywność – Mobilność! Mieszkanie dla absolwenta”, „Samodzielność – Aktywność – Mobilność! Dostępne Mieszkanie” finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- w ramach Programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON – przyjęcie 553 wniosków i zawarcie 505 umów;
- realizacja zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji społecznej – w 2022 r. wypłacono dofinansowania 1739 osobom fizycznym (w tym 204 opiekunom), między innymi na likwidację wszelkiego rodzaju barier (np. architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się), zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze, uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych;
- zapewnienie trwałości projektu „**Gdański model deinstytucjonalizacji usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi**” poprzez zlecenie dalszego wsparcia mieszkańców w środowiskowym domu samopomocy, klubie integracji społecznej oraz mieszkaniach wspomaganym.

Rycina 6. Symboliczne zainaugurowanie budowy Centrum Opieki Wytchnieniowej.
Fotograf: Dominik Paszliński / www.gdansk.pl

- **Aktywizacja społeczno-zawodowa** – działania i projekty wspierające w powrocie na rynek pracy, skierowane głównie do osób w szczególnie trudnej sytuacji, między innymi; **[Powiązanie z Programem Operacyjnym V. Innowacyjność i Przedsiębiorczość]:**
 - System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku – komponent aktywnej integracji, którego celem jest kompleksowe wsparcie mieszkańców Gdańska w powrocie na rynek pracy. Do końca 2022 r. wsparciem objęto 908 osób;
 - System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku – komponent usług społecznych, którego celem jest zwiększenie dostępności usług społecznych dla mieszkańców Gdańska. Do końca 2022 r. ze wsparcia w projekcie skorzystały 703 osoby;
 - System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku – komponent aktywnej integracji II, którego celem jest kompleksowe wsparcie mieszkańców Gdańska w powrocie na rynek pracy; do końca 2022 r. wsparciem objęto 361 osób;
 - „Cała Naprzód III” – kolejna edycja projektu realizowanego we współpracy z gminą Pszczółki i gminą Suchy Dąb. Udział w projekcie mogą wziąć osoby, które ukończyły 30 lat i są mieszkańcami Gdańska, Sopotu, Gdyni albo powiatów gdańskiego i tczewskiego. Celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie osób pozostających bez pracy lub poprawę sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Bezpłatna oferta pomocy adresowana jest zwłaszcza do osób bezrobotnych, które są w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy np. ze względu na niskie kwalifikacje czy bardzo długi czas pozostawania bez zatrudnienia. W 2022 r. 26 osób uzyskało kwalifikacje zawodowe, a 30 osób podjęło zatrudnienie lub poprawiło swoją sytuację na rynku pracy. W ostatnim kwartale 2022 r. wsparciem objęto 72 osoby;
 - „Z nami zbudujesz swoją przyszłość – aktywizacja zawodowa 30+” – w 2022 r. we współpracy z Państwowymi Szkołami Budownictwa oraz Fundacją Inicjatyw Społeczno-Sportowych Impuls przeprowadzono trzecią odsłonę projektu, której cele to zwiększenie zatrudnienia 40 osób pozostających bez pracy oraz poprawa sytuacji zawodowej 15 pracujących osób powyżej 30. roku życia;
 - „Aktywizacja osób bezrobotnych w powiecie m. Gdańsk i gdańskim (IV)” oraz „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie m. Gdańsk i gdańskim (IV)” – projekty współfinansowane ze środków EFS, które zakończyły się w grudniu 2022 r. Skierowane były do osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ukierunkowane na podniesienie kwalifikacji i uzyskanie zatrudnienia, realizowane w latach 2019–2022; w 2022 r. wsparcie otrzymało 1036 uczestników obu projektów;
 - działania w ramach projektu Zintegrowana Inwestycja w Talenty (ZIT) (III), ukierunkowanego na poprawę sytuacji zawodowej osób bezrobotnych oraz zatrudnionych na umowy krótkoterminowe z minimalnym wynagrodzeniem ustawowym. W 2022 r. realizowane były przez Gdański Urząd Pracy 2 edycje projektu. Dzięki pozyskanemu przez GUP dofinansowaniu ze wsparcia skorzystało

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

118 osób bezrobotnych (98 ze szkoleń, 18 ze staży i 2 z prac interwencyjnych).

Partner projektu, Pracodawcy Pomorza, odpowiadał za objęcie wsparciem 7 osób pracujących. Jednocześnie dofinansowanie otrzymane na realizację projektu ZIT (IV) pozwoliło na objęcie wsparciem 415 osób bezrobotnych (225 skierowano na szkolenia, a 190 – na staże);

- „Pracownicy 30+” – program aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru metropolitalnego; w 2022 r. kontynuowano 3. edycję, w ramach której objęto wsparciem 64 osoby; projekt będzie realizowany również w 2023 r.;
 - „Mama na etacie” – 4. edycja programu specjalnego realizowanego przez Gdański Urząd Pracy, którego głównym celem było przygotowanie bezrobotnych kobiet wychowujących dzieci do 6. roku życia do wejścia lub powrotu na rynek pracy. W ostatniej edycji udział wzięły 3 kobiety, które podjęły zatrudnienie, korzystając z refundacji wyposażenia stanowiska pracy. Dodatkowym dla tej grupy wsparciem, tzw. elementem specyficznym programu specjalnego, były: refundacja kosztów opieki nad dzieckiem w wariantcie poszerzonym względem tego, co urzędy pracy oferują na co dzień, dodatek motywacyjny dla uczestniczek programu oraz premia motywacyjna dla pracodawców i pracowników;
 - „Kobieta na swoim” – w 2022 r. GUP ogłosił nowy program specjalny skierowany, podobnie jak „Mama na etacie”, do zarejestrowanych mam, które chciały powrócić na rynek pracy. Jego głównym założeniem było promowanie przedsiębiorczości poprzez udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Do programu przystąpiły 24 mamy, które poza samą dotacją uzyskały wsparcie pomostowe na okres 6 miesięcy, a także możliwość ubiegania się o refundację kosztów opieki nad dzieckiem już po otrzymaniu środków i otwarciu firmy;
 - warsztaty motywacyjne dla osób długotrwale bezrobotnych oraz poradnictwo zawodowe dla osób z orzecznym stopniem niepełnosprawności – dla 106 klientów, w tym 56 klientów długotrwale bezrobotnych oraz 50 z niepełnosprawnością.
- Punkty informacyjno-konsultacyjne – umożliwiają wczesne podejmowanie działań na rzecz osób potrzebujących pomocy oraz świadczą pomoc w ramach specjalistycznej sieci wsparcia. W 2022 r. działały: Centrum Informacji i Wsparcia dla Niewidomych i Słabowidzących Mieszkańców Gdańska, 19 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i/lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, centrum informacji przy Domu Pomocy Społecznej przy ul. Hożej, punkt wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto w każdym z 9 centrów pracy socjalnej MOPR mieszkańcy Gdańska mieli dostęp do poradnictwa świadczonego przez pracowników socjalnych oraz specjalistów: psychologa, prawnika i pedagoga.
 - Rozwinięto działania związane z realizacją **ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami**. W 2022 r. zebrano z części biur i wydziałów informacje na temat poprawy dostępności i na tej podstawie sporządzono propozycję „Harmonogramu poprawy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami” UMG. Przygotowano projekt szkoleń pt. „Dostępne piątki” dla pracowników urzędu i jednostek

organizacyjnych, zakładający omówienie wszystkich obszarów dostępności oraz praktyczne rozwiązania dotyczące zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Realizacja cyklu zaplanowana została na lata 2023–2025. Do warunków konkursów na realizację zadań publicznych wprowadzono obowiązek zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Organizacje pozarządowe otrzymały przygotowany przez Referat Spójności Społecznej kwestionariusz do samobadania możliwości zapewnienia dostępności (jako załącznik do szczegółowych warunków konkursu). Przy ocenie oferty brano pod uwagę opis poziomu dostępności.

Przygotowano i przeprowadzono konkurs na realizację zadania publicznego „Lider dostępności”, którego celem był wybór konsorcjum organizacji pozarządowych, które wesprze pozostałe organizacje korzystające z miejskich środków publicznych w zapewnieniu dostępności osobom chcącym skorzystać z oferty NGO. Zdecydowano również o kontynuacji tego projektu. Zaproponowano wyznaczenie osób odpowiedzialnych za dostępność w jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Gdańsk, co miało poprawić komunikację między zainteresowanymi stronami. Pomysł spotkał się z przychylnością i w większości jednostek udało się wskazać takie osoby lub ich zespoły. Dzięki temu łatwiejsze stało się udzielanie wsparcia merytorycznego zainteresowanym jednostkom. Udzielono wsparcia pod kątem zapewnienia dostępności usług świadczonych przez wydziały i biura UMG oraz jednostki organizacyjne (między innymi w zakresie poprawy dostępności transportu zbiorowego, oferty kulturalnej oraz planowanych inwestycji). W spółkach miejskich przeprowadzono szkolenia podnoszące umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu dostępności oraz standardów współpracy i obsługi osób ze szczególnymi potrzebami (np. służba przygotowawcza kierowców i motorniczych GAI) oraz prowadzono konsultacje w sprawie dostępności wydarzeń miejskich (Jarmarku Dominikańskiego i jarmarku świątecznego).

- **Program osłonowy w zakresie dożywiania** – gdańszczanie znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej mogli skorzystać z dożywiania w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 oraz miejskiego programu osłonowego, będącego rozszerzeniem i uzupełnieniem programu rządowego. W 2022 r. udzielono wsparcia przez dofinansowanie posiłków dla dzieci w szkołach i przedszkolach, dowożenie posiłków osobom starszym, chorym i z niepełnosprawnością, zapewnienie posiłków osobom dorosłym w jadłodajniach, organizację paczek świątecznych dla dzieci z najuboższych rodzin, przyznanie świadczenia pieniężnego na zakup żywności. Łącznie wsparciem w zakresie dożywiania objęto 5459 osób (w tym 2601 dzieci i młodzieży, z których 2103 otrzymały pomoc w formie posiłku).
- **„Za życiem”** – w związku z programem i ustawą „Za życiem” skierowaną do kobiet w ciąży, w szczególności w ciąży powikłanej, a także do rodzin z dziećmi, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę, w Gdańsku realizowano usługi wspierające i rehabilitacyjne (przygotowano 25 asystentów do potencjalnego wsparcia rodzin, które zgłoszą się z tytułu ustawy „Za życiem”; wsparciem objęto 5 rodzin oraz zwiększono dotację na uczestnika zajęć

w środowiskowych domach samopomocy), a także mieszkaniowe (kontynuowano wsparcie w 3 mieszkaniach chronionych dla 11 osób). Prowadzono również usługi opieki wytchnieniowej.

- Modernizacje w placówkach pomocy społecznej:
 - zakończyła się modernizacja budynku przy ul. Kartuskiej 32/34, po dawnym Gimnazjum nr 2, na potrzeby Gdańskiego Centrum Świadczeń; do nowej siedziby zostały przeniesione GCS, Wydział Środowiska UMG, Biuro Energetyki, Zespół Obsługi Socjalnej Emerytów i Rencistów Gdańskiego Centrum Usług Wspólnych. Konieczne jest kontynuowanie prac związanych z zagospodarowaniem terenu zgodnie z planem zagospodarowania w zakresie oświetlenia, wykonania parkingów, suchych ogrodów deszczowych, wiaty śmietnikowej, ogrodzenia oraz opaski wokół budynku;
 - pozyskano środki finansowe z dotacji celowej budżetu państwa na wykonanie prac remontowych w budynkach Środowiskowych Domów Samopomocy w Gdańsku;
 - trwały przygotowania do modernizacji placówek dla osób bezdomnych; rozpoczęto remont 1 placówki.

Cel operacyjny III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną

- **Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030** – podstawowy dokument nakreślający kierunki rozwoju społecznego w Gdańsku. Identyfikuje trudności i problemy gdańszczan oraz wskazuje optymalne kierunki rozwiązań. Strategia jest realizowana przez branżowe programy, projekty, modele, procedury i plany. W 2022 r. działania skupiały się na:
 - koordynacji rozwiązywania problemów społecznych opartej na zadaniach i działaniach zaplanowanych w branżowych programach, projektach, procedurach i planach oraz w Programach Operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta;
 - uczestniczeniu w pracach zespołów zarządzających i monitorujących realizację programów branżowych z obszaru rozwiązywania problemów społecznych oraz zintegrowaniu monitorowania GSRPS i Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska – zorganizowano 7 spotkań zespołu programowego;
 - prowadzeniu prac nad budową 2 programów – opracowywano kolejne edycje tych dokumentów;
 - monitorowaniu Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 poprzez prace Zespołu Zarządzającego GSRPS – zorganizowano 2 spotkania Zespołu i sukcesywnie monitorowano Plan Realizacyjny GSRPS na lata 2022–2023. Wiodącym tematem prac była implementacja wniosków wynikających z przeprowadzonej w 2020 r. etapowej ewaluacji Strategii odnoszących się do trzech wybranych kierunków działań GSRPS: nr 2 – Wzmocnienie i rozwój partycypacji

społecznej, nr 3 – Rozwój partnerstwa i solidarności na co dzień, nr 4 – Subsydiarność. W październiku 2022 r. odbyło się spotkanie – konsultacja Zespołu Zarządzającego z doradcą ds. strategii rozwiązywania problemów społecznych Fundacja Polskiej Akademii Nauk w Lublinie, w ramach projektu Strategor, którego celem jest dostosowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych w zakresie planowania oraz zarządzania strategicznego w obszarze lokalnej polityki społecznej przez samorządy gminne w Polsce.

- **Współpraca metropolitalna** – głównym wymiarem tej współpracy było zgłaszanie uwag do projektów Regionalnych Programów Strategicznych, analizowano i zgłaszano uwagi do projektu Wojewódzkiego Planu Transformacji na lata 2022–2026 oraz do Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021–2027. Ważny obszar aktywności stanowiły również projekty metropolitalne realizowane w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, dzięki którym zwiększa się dostęp do usług społecznych. Podobne działania podejmowane były na podstawie partnerstwa z okolicznymi samorządami w ramach projektów aktywizujących zawodowo i społecznie beneficjentów projektu.
- **Współpraca krajowa i ponadnarodowa w zakresie polityki społecznej:**
 - w 2022 r. w Gdańsku kontynuowany był partnerski projekt prowadzony przez Zarząd Główny Towarzystwa Pomocy świętego Brata Alberta z udziałem partnera zagranicznego z Portugalii, realizowany we współpracy z Warszawą i Wrocławiem, wdrażający rozwiązania w zakresie wsparcia osób w kryzysie bezdomności ulicznej prowadzone metodą housing first – najpierw mieszkanie. Zarządzeniem prezydenta Gdańska przyjęto wypracowany model „Najpierw Mieszkanie”. Upowszechniano rekomendacje wdrażania modelu, stanowiące element opracowanego podręcznika. W ramach projektu odbyła się wizyta studyjna w Helsinkach połączona z udziałem w Festiwalu Mieszkalnictwa Społecznego oraz spotkania partnerskie we wszystkich zaangażowanych w projekt miastach.
 - kontynuowano realizację projektu **EUARENAS „Miasta jako areny innowacji politycznej we wzmacnianiu demokracji deliberatywnej i partycypacyjnej”**, którego celem jest zwiększenie efektywności i jakości zarządzania na poziomie lokalnym przez stworzenie i testowanie partycypacyjnych metod podejmowania decyzji na poziomie lokalnym (dzielnicowym), włączających mieszkańców w lokalne procesy decyzyjne. W 2022 r. przeprowadzono kluczowy dla projektu pilotaż procesu partycypacyjnego w dzielnicy Piecki-Migowo. Pierwszym etapem pilotażu, który doprowadzić ma do powstania masterplanu rozwoju dzielnicy, było przeprowadzenie wieloetapowej rekrutacji uczestników, uwzględniającej różnorodność osób i interesów. Następnym krokiem było 5 spotkań warsztatowych, na których mieszkańcy wspólnie opracowywali pomysły w 4 kategoriach tematycznych. Dodatkowo odbyły się 3 spotkania projektowe: w Reggio Emilia, w Gdańsku oraz Liverpoolu. Miały miejsce cotygodniowe spotkania online – zarówno wszystkich partnerów projektu, jak i grup roboczych. Kluczowym

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

partnerem w kraju była Unia Metropolii Polskich, z którą współpraca skoncentrowała się głównie na zdrowiu publicznym, edukacji i pomocy społecznej.

- wymiana doświadczeń i omawianie stosowanych rozwiązań dotyczących budowania, realizowania, doskonalenia usług społecznych w ramach wizyt studyjnych przedstawicieli pomocy społecznej z innych miast/państw (np. z Krakowa, z Finlandii).
 - wizyty studyjne prezentujące rozwiązania z zakresu usług społecznych, aktywizacji społecznej i zawodowej osób włączanych społecznie na terenie Osiedla Sitowie z wolontariuszami z ok. 20 krajów Europy, kolejna wizyta dla przedstawicieli Kanady, Ukrainy i Polski oraz dla pracowników służb publicznych i NGO z obszaru pomocy społecznej z Finlandii.
- **Prawo lokalne na rzecz integracji i pomocy społecznej** – istotnym elementem wdrażania Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego było wdrożenie w politykę społeczną miasta nowego rozwiązania w zakresie mieszkalnictwa społecznego, czyli modelu „Najpierw Mieszkanie” będącego rezultatem partnerskiego projektu, w którym uczestniczy Miasto Gdańsk. Na podstawie tego modelu realizowany jest projekt oparty na redukcji szkód „Housing first – najpierw mieszkanie w Gdańsku”.
 - **Badania, monitoring i ewaluacja** – w 2022 r. wdrażano rekomendacje wynikające z badań i ewaluacji dokumentów strategicznych przeprowadzonych w 2021 r. Podjęto ponadto następujące projekty badawcze:
 - sporządzono Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 r. wraz z rekomendacjami;
 - przeprowadzono analizę potrzeb z zakresu zdrowia psychicznego w celu zaplanowania kontynuacji Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz zlecono sporządzenie raportu z badań ilościowych przeprowadzonych wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Gdańsku w ramach projektu pt. „Ocena jakości relacji szkolnych”;
 - dokonano analizy zdarzeń suicydalnych wśród dzieci i młodzieży, między innymi w ramach projektu „Jestem – wsparcie psychologiczne w środowisku szkolnym” zlecono opracowanie raportu z badań jakościowych przeprowadzonych w gdańskich placówkach oświatowych, w których w 2021 r. doszło do zdarzeń suicydalnych;
 - w ramach projektu „CO4CITIES” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu URBACT III zaprojektowano i przeprowadzono proces partycypacyjny badania sytuacji społeczności w jednym z budynków komunalnych w dzielnicy Orunia, w celu wypracowania rekomendacji dotyczących tworzenia odpornych i wspierających się społeczności mieszkańców;
 - w ramach projektu „CO4CITIES” przeprowadzono analizę formalno-prawną instrumentów prawnych Miasta Gdańska, które wspierają aktywność mieszkańców i opierają się na formie inicjatywy lokalnej określonej w Rozdziale 2a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

- prowadzono inne działania analityczne i badawcze dotyczące różnych obszarów szeroko rozumianych kwestii społecznych: przeprowadzono merytoryczne pogłębione analizy i diagnozy problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i używaniem narkotyków, dotyczących jakości usług opiekuńczych, usług świadczonych na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży. Przygotowano analizę porównawczą gęstości usług społecznych oraz charakterystyki demograficznej dzielnic Gdańska. Ponadto prowadzono działania ukierunkowane na przygotowanie kompleksowej analizy potrzeb mieszkańców budynku komunalnego objętego szczególnym programem wsparcia społecznego.
- **Ponadto w 2022 r. przeprowadzono badania ewaluacyjne dotyczące:**
 - Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 (kolejna ewaluacja etapowa). Barometr Strategii za lata 2020–2021 skupiony był w szczególności na kierunku 1 GSRPS (Budowanie mechanizmów rozwiązywania nowych wyzwań) i kierunku 6 (Deinstytucjonalizacja);
 - Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego do roku 2023 – kolejna ewaluacja etapowa za lata 2020–2021 i meta-analiza całości działań GPMS w związku z kończącym się w 2023 r. horyzontem czasowym programu;
 - programu „Aktywny Samorząd” (działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami) za rok 2021;
 - Modelu na rzecz Równego Traktowania i analizy strukturalno-prawnej możliwości jego aktualizacji do koncepcji Miast Praw Człowieka (raport z realizacji celów szczegółowych modelu za lata 2018–2022 na podstawie desk research);
 - Modelu Integracji Imigrantów i przedstawienie rekomendacji dotyczących procesu jego aktualizacji (badanie eksperckie podsumowujące okres realizacji modelu za lata 2018–2022 na podstawie desk research).
- W 2022 r. prowadzono następujące **działania inwestycyjne:**
 - adaptacja budynku przy ul. Szpaki 1 na potrzeby Środowiskowego Centrum Profilaktyki;
 - adaptacja pomieszczeń w budynku przy ul. Dolna Brama 8 na potrzeby Centrum Obywatelskiego;
 - udzielono dotacji celowej samorządowi Gminy Michałowo na zakup mobilnego punktu pomocy;
 - dokonano zakupów inwestycyjnych dla jednostek pomocy społecznej;
 - budynek przeznaczony pod budowę Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Srebrniki 5A – w 2022 r. zabezpieczono dach budynku chroniącego go przed warunkami atmosferycznymi;
 - DPS Starogardzka – w 2022 r. trwały prace związane z przygotowaniem ekspertyzy technicznej, w oparciu o którą określony zostanie zakres robót przewidywanych do

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

zlecenia. W kolejnym roku planuje się ogłoszenie przetargu na opracowanie dokumentacji projektowej;

- DPS Hoża – w 2022 r. wykonano prace związane z wykryciem i usunięciem usterki powodującej zawilgocenia budynku;
- modernizacja Domu Integracyjno-Rodzinnego przy ul. Batorego 4 – zakończono rozpoczęte w 2021 r. roboty budowlane;
- wykonanie wymiany węzła ciepłowniczego w lokalizacji Centrum Pracy Socjalnej w Gdańsku przy placu Księdza Prałata Jana Gustkowicza 13 oraz wymiana instalacji c.o. w pomieszczeniu kotłowni wraz z piecem w lokalizacji przy ul. Sitowie 49 w Gdańsku;
- zakończenie modernizacji budynku przy ulicy Kartuskiej 32/34 po dawnym Gimnazjum nr 2 na potrzeby Gdańskiego Centrum Świadczeń; do nowej siedziby zostało przeniesione Gdańskie Centrum Świadczeń oraz Wydział Środowiska UM, Biuro Energetyki, Zespół Obsługi Socjalnej Emerytów i Rencistów GCUW. Kontynuowane będą prace związane z oświetleniem terenu, wykonaniem parkingów, suchych ogrodów deszczowych, wiaty śmietnikowej, ogrodzenia oraz opaski wokół budynku.

Rycina 7. Gdańskie Centrum Świadczeń. Fotograf Dominik Paszliński / www.gdansk.pl

Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska [2016- 2022]

Cel III.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób

III.1.a. Liczba ofert w poszczególnych usługach społecznych zgodnie z katalogiem usług społecznych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	Brak danych	Brak danych	Brak danych	907	1 473	1 489	1371

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.1.b. Poczucie możliwości realizacji własnych celów życiowych w ocenie mieszkańców

Odsetek respondentów, którzy w badaniu „Jakość życia w Gdańsku” udzielili odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) możliwość realizacji własnych celów życiowych?”

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	71,0%	Brak danych	73,4%	Brak danych	Brak danych	73,0%	Brak danych

Źródło: Badanie „Jakość życia w Gdańsku” realizowane co dwa lata

III.1.c. Liczba dzielnic, w których działają partnerstwa lokalne

Partnerstwa lokalne to formalna lub nieformalna koalicja organizacji, instytucji i innych podmiotów z sektora pozarządowego, publicznego i prywatnego, działająca w danej dzielnicy lub rejonie.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	8 (Orunia, Nowy Port, Dolne Miasto, Biskupia Górka, Siedlce, Przymorze, Osowa, Strzyża)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia, Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia, Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia, Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia, Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia, Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)	Brak danych

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.1.d. Liczba inicjatyw realizowanych w ramach funduszu senioralnego, młodzieżowego, kulturalnego

W ramach wyżej wymienionych funduszy co roku przeznaczana jest określona kwota na animowanie działań nieformalnych grup gdańszczan.

Nazwa wskaźnika	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ogólna wartość wskaźnika	137	254	272	301	294	159	216
Fundusz senioralny	66	67	99	81	103	72	91
Fundusz młodzieżowy	50	103	36	85	57	60	65
Fundusz kulturalny	21	84	59	63	70	27	22
Fundusz sąsiedzki	Brak danych	Brak danych	78	72	64	32	38

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.1.e. Liczba inicjatyw realizowanych w ramach inicjatywy lokalnej

Inicjatywa lokalna to animowanie działań społeczności lokalnych; polega na współpracy Urzędu Miejskiego w Gdańsku z mieszkańcami w celu wspólnego realizowania zadań, których inicjatorami są nieformalne grupy mieszkańców. Zakres inicjatyw lokalnych został określony z artykułu 19b ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	Brak danych	Brak danych	Brak danych	3	0	0	Brak danych

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

Cel III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich

III.2.a. Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz procesów partycypacyjnych

W ramach wskaźnika liczono poszczególne konsultacje społeczne i procesy partycypacyjne zrealizowane przez Urząd Miejski w Gdańsku i jednostki organizacyjne Miasta

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	86	102	196	147	93	138	134

Źródło: Biuro Prezydenta, Urząd Miejski w Gdańsku

III.2.b. Zadowolenie mieszkańców z możliwości wpływania na działania władz miasta

Odsetek respondentów, którzy w badaniu opinii społecznej w Gdańsku udzielili odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) swoje możliwości wpływania na działania władz miasta w Gdańsku?”

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	28,1%	Brak danych	28,1%	Brak danych	24,8%	Brak danych	26,0%

Źródło: Badanie opinii społecznej realizowane na zlecenie Urzędu Miejskiego w Gdańsku

III.2.c. Frekwencja w głosowaniu w ramach Budżetu Obywatelskiego

Frekwencja w głosowaniu to odsetek uprawnionych do głosowania, którzy oddali głos

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	10,0%	11,3%	12,4%	11,4%	8,6%	9,9%	9,5%

Źródło: Biuro Prezydenta, Urząd Miejski w Gdańsku

Cel III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej

III.3.a. Liczba zbudowanych „ścieżek wolontariatu”

„Ścieżki wolontariatu” to programy wolontariatu realizowane w 6 obszarach, w których działają wolontariusze; zostały opisane w dokumencie Partnerstwa na rzecz Wolontariatu Miasta Gdańska.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	6	6	6	6	7	7	7

Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.3.b. Liczba ofert w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu”

Oferty pracy wolontariackiej w organizacjach i instytucjach publicznych realizowane w ramach poszczególnych „ścieżek wolontariatu” (zob. wskaźnik III.3.a). Jedna oferta może być skierowana do wielu wolontariuszy.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	386	550	597	571	234	272	231

Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.3.c Liczba wolontariuszy w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu”

Wskaźnik obejmuje wolontariuszy realizujących oferty wolontariackie w organizacjach i instytucjach publicznych w ramach poszczególnych „ścieżek wolontariatu”.

„Ścieżki wolontariatu” to programy wolontariatu realizowane w 6 obszarach, w których działają wolontariusze; zostały opisane w dokumencie Partnerstwa na rzecz Wolontariatu Miasta Gdańska.

Nazwa wskaźnika	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ogólna wartość wskaźnika	3 563	4 060	4 749	5 114	4 042	4 811	12 176
Wolontariat pomocowy, edukacja i wychowanie	951	1071	1481	1498	3055	3 307	9 898
Kultura	872	740	976	873	347	314	706
Przestrzeń publiczna	648	637	512	816	271	392	282
Wolontariat ekologiczny	Brak danych	67	80	102	212	266	243
Wolontariat sportowy	748	1188	1200	1288	126	530	486
Wolontariat seniorów	344	357	500	537	473	538	566

Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.3.d. Liczba podmiotów przyjmujących wolontariuszy

Organizacje i instytucje publiczne oferujące miejsca pracy dla wolontariuszy.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	229	231	242	272	281	291	297

Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.3.e. Znaczenie wolontariatu jako aktywności społecznej w ocenie mieszkańców

Odsetek respondentów, którzy w badaniu opinii społecznej w Gdańsku udzielili odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie: „Czy dla Pana(i) osobiście – niezależnie, czy w ostatnim roku był(a) Pan(i) w wolontariat zaangażowany(a) czy nie – wolontariat jako forma aktywności społecznej jest czymś ważnym? ”

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	75,3%	Brak danych	76,9%	Brak danych	83,9%	Brak danych	87,8%

Źródło: Badanie opinii społecznej zrealizowane w Gdańsku na zlecenie Urzędu Miejskiego w Gdańsku

Cel III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z Miastem

III.4.a. Liczba wdrożonych narzędzi w procesie zarządzania zadaniami realizowanymi przez organizacje pozarządowe

Narzędzia wspierające zarządzanie zadaniami realizowanymi przez organizacje pozarządowe.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	1	2	2	3	1	Brak danych	Brak danych

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.4.b. Zadowolenie przedstawicieli sektora pozarządowego ze współpracy z Miastem

Średnia ocena współpracy organizacji pozarządowych z Gminą Gdańsk (w skali „szkolnej”, gdzie 1 to ocena niedostateczna, a 6 – celująca) w badaniu „Ocena współpracy organizacji pozarządowych z Urzędem Miejskim w Gdańsku”.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	4,3	4,7	4,1	Brak danych	Brak danych	3,9	Brak danych

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.4.c. Liczba beneficjentów zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe

Jedna osoba mogła zostać liczona wielokrotnie.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	445 613	464 958	383 138	576 563	1 277 023	843 539	Brak danych

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

Cel III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej

III.5.a. Liczba usług wspierających rodzinę, dostępnych lokalnie w dzielnicach

Usługi wspierające rozumiane zgodnie z artykułem 10 ustęp 3; artykuł 76 ustęp 4 pkt 3a, 5, 6, 9, 10, 12, 14, 17; artykuł 77 ustęp 3 pkt 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	1405	1259	1239	1207	791	1 202	1 097

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.b. Liczba indywidualnych ścieżek wsparcia dla rodzin

Indywidualne ścieżki wsparcia rozumiane jako plany pomocy w pokonywaniu trudności w opiece i wychowaniu dzieci.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	363	426	379	351	324	482	409

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.c. Liczba rodzin na jednego asystenta rodziny

Iloraz liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i liczby asystentów rodziny.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	14,42	17,04	15,79	14,63	13,50	15,38	16,4

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.d. Liczba udzielonych usług wspierających rodzinę

Usługi wspierające rozumiane zgodnie z artykułem 10 ustęp 3; artykuł 76 ustęp 4 pkt 3a, 5, 6, 9, 10, 12, 14, 17; artykuł 77 ustęp 3 pkt 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	742	635	584	506	354	482	437

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.e. Liczba wychowanków pieczy zastępczej realizujących „indywidualne ścieżki wejścia na rynek pracy”

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia i określa w szczególności zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia oraz sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	347	359	267	280	252	275	250

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.f. Liczba rodzin zastępczych na jednego koordynatora pieczy

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	15,79	15,89	16,11	15,74	16,74	15,50	14,62

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.g. Liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	367	351	351	364	356	359	364

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

Cel III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej

III.6.a. Liczba usług wspierających, dostępnych lokalnie w dzielnicach

Usługi wspierające osoby i rodziny w trudnej sytuacji życiowej wynikają między innymi z artykułu 36 ustęp 2 pkt a, g, i, j, l, m, o ustawy o pomocy społecznej.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	7 052	6 582	6 693	6 102	5 531	6 126	6 264

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku; Gdański Urząd Pracy

III.6.b. Liczba osób objętych instrumentami aktywnej integracji

Instrumenty aktywnej integracji mają na celu: odbudowę i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społecznym i odgrywania ról społecznych, odbudowę i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy lub zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego. Instrumenty aktywnej integracji we wskaźniku należy rozumieć jako: instrumenty edukacyjne, między innymi kursy, szkolenia, uzupełnianie wykształcenia; instrumenty zdrowotne, między innymi terapia, profilaktyka;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za 2022 rok - wersja dostępna cyfrowo

instrumenty społeczne, między innymi asystentura, wsparcie we właściwym odgrywaniu ról rodzinnych; instrumenty zawodowe, między innymi staże, praktyki.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	429	722	459	374	467	224	Brak danych

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku; Gdański Urząd Pracy; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.6.c. Liczba klientów na jednego pracownika socjalnego

Przez liczbę klientów rozumie się liczbę osób korzystających z pomocy społecznej.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	65,15	61,13	61,22	64,03	63,36	68,28	64,40

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku; Gdański Urząd Pracy

Cel III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną

III.7.a. Liczba programów opracowanych według uspołnionego wzoru

W Wydziale Rozwoju Społecznego zastosowano ujednolicony szablon opracowywania programów i dokumentów strategicznych.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	6	3	2	1	Brak danych	Brak danych	1

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.7.b. Liczba zdefiniowanych wspólnych programowych wskaźników

W Wydziale Rozwoju Społecznego wdraża się systemowe ujednoczenie metodologiczne i unifikację wskaźników poszczególnych programów i dokumentów strategicznych.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	Brak danych	Brak danych	38	38	32	32	32

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.7.c. Liczba współrealizowanych projektów metropolitalnych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	Brak danych	15	15	15	16	16	13

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.7.d. Liczba partnerstw interdyscyplinarnych i międzybranżowych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	51	61	68	74	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.7.e. Liczba programów i projektów międzysektorowych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość wskaźnika	8	14	26	29	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

**Zespół do spraw Koordynacji i Ewaluacji
Programów Operacyjnych:**

Katarzyna Drozd-Wiśniewska

Marcin Hrynkiewicz

Aleksandra Madajczyk

Sandra Stelmak

Agnieszka Strzelczyk

Magdalena Wiktor

Robert Wójcik

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku

ul. Nowe Ogrody 8/12

80-803 Gdańsk

www.gdansk.pl/strategia

GDAŃSK 2024

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” został przyjęty Uchwałą Nr XVII/514/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku.